

בדיקת תלונה - רכבי העירייה

מבוא

1. העירייה מספקת שירותים מוניציפאליים לתושבי העיר. לצורך ביצוע מטלות ושינוע עובדים ממקום למקום, יש בבעלות העירייה רכבים המשויכים ליחידות עירוניות ומשמשים את עובדי היחידות (להלן - **רכבי העבודה**). זאת, נוסף לרכבי ליסינג המשמשים עובדים ספציפיים (להלן - **רכבים צמודים**).
2. מינהל משאבי אנוש ורכש (להלן - **מינהל**) אחראי על ניהול מערך רכבי העירייה, ובכלל זה רכישת ומכירת רכבים, תחזוקת הרכבים ובטיחותם.
3. להלן הגורמים במינהל האמונים על הטיפול ברכבי העירייה:
 - **קצין בטיחות בתעבורה** (להלן - **קצין בטיחות**) - אחראי על בטיחות הנהיגה ברכבי העירייה (מעקב אחר כשירות הנהגים, ביצוע הדרכות ועדכוני חקיקה, שמירה על בטיחות הרכבים ועוד).
 - **אגף רכש ולוגיסטיקה** (להלן - **אגף רכש**) - אחראי על התקשוריות עם ספקים, רכישת רכבים, פנייה לקבלת הצעות מחיר למכירת רכבים ועוד.
 - **מחלקת הרכב באגף הרכש** - אחראית על הפעלת מערך הרכבים (שמירה על תקינות הרכבים, בקרה על השימוש הנעשה ברכבים בהתאם להוראות החוק, סיוע לקצין בטיחות בביצוע מטלותיו ועוד).
 - **קציני רכב מינהליים** (להלן - **קצין רכב מינהלי**) - במינהל שבאחריותו יש חניון לכלי רכב עירוניים מונה קצין רכב מינהלי האחראי על מעקב, דיווח ובקרה אחר כלי הרכב המשמשים את עובדי המינהל, ותיאום נושאי בטיחות ונושאים טכניים מול מחלקת הרכב.
4. העירייה מוגדרת כ"מפעל" לפי תקנות התעבורה תשכ"א-1961 (להלן - **תקנות**), מאחר שהיא "מוסד, שרשומים על שמו, או שהוא מפעיל או מנהל, כלי רכב... במספר שאינו פחות מהנקוב [40]..." משכך, חלות עליה הוראות התקנות.
5. סעיף 580 לתקנות מסדיר את חובת העירייה למנות קצין בטיחות אשר יהא אחראי על הבטיחות בתעבורה בעירייה:
 - "(א) בעל מפעל יעסיק במפעלו קצין בטיחות שיש לו רישיון נהיגה לסוגי הרכב המופעלים במפעלו.
 - (ב) קצין בטיחות יעמוד לרשות המפעל בלבד ולא יעסוק במפעל בכל תפקיד זולת תפקידו כקצין בטיחות, אלא באישור הרשות.
 - (ג) הרשות רשאית, בתנאים שתקבע, לאשר העסקת אותו קצין בטיחות ביותר ממפעל אחד.
 - (ד) היו ברשות המפעל יותר ממאה כלי רכב או היו כלי רכב מופעלים במקומות שונים, רשאית הרשות לקבוע למפעל הסדרי פיקוח נוספים."

6. נכון למאי 2017 (מועד איסוף ממצאי הביקורת), העירייה מפעילה 162 כלי רכב:

סה"כ רכבים	סיווג
42	רכבים צמודים
52	טנדרים
30	נגררים
20	משאיות
8	טרקטורים
6	קטנועים
2	רכבים רגילים
2	אופנועים
162	סה"כ

מהלוח עולה כי 74% מצי הרכבים של העירייה הם רכבי עבודה.

עבודת הביקורת

1. בלשכת מבקרת העירייה התקבלה תלונה אנונימית בנוגע להתנהלותו של מנהל אגף הרכש, בעיקר בנוגע למכירת רכבי עירייה לגורמים חיצוניים (להלן - **תלונה**). תלונה אנונימית נוספת נשלחה לראש העירייה.
בתלונה נרשם בין היתר:
"הני"ל מוכר רכבים משומשים לאנשי שלומו וביניהם עובד עירייה וקבלן המקורב אליו. מפליא איך תמיד אותם אנשים זוכים וישנם הרבה מתעניינים שלא זוכים... חמור מכך עובד העירייה משתמש באמצעי תשלום שלא קשורים אליו כדי להסתיר את היותו עובד עירייה ובפועל הוא מבצע את כל מהלך הרכישה. חמור מכך, הוא נותן הוראה לאגף הרכב שיתקנו את כל התיקונים הדרושים לרכב כדי שהרכב יצא 'פיקס' כדבריו. האין אבסורד שרכב שנמכר, נמכר איך שהוא וכשנשאלות שאלות הוא נותן הוראה זו הנחיה שלי ויש לבצעה..."
2. מטרת הביקורת הייתה לבדוק את המידע שנמסר בתלונות. כמו כן, נבדק ניהול מערך רכבי העירייה בהתאם להנחיות משרד התחבורה והעירייה.
3. הביקורת כללה בין היתר, את הפעולות הבאות:
 - א. שיחות שנערכו עם סגן ראשת המינהל ומנהל אגף רכש ולוגיסטיקה (להלן - **מנהל אגף הרכש**), מנהל מחלקת הרכב¹, קצין בטיחות, מזכירת האגף לשעבר, חשב המינהל לתחום האמרכלות וסגניתו.
 - ב. הפקה וניתוח דוחות ממוחשבים ממערכת לניהול ציי רכב המשמשת את מחלקת הרכב (להלן - **מערכת ניהול הרכב**) ומהמערכת הפיננסית, רכש ולוגיסטיקה (להלן - **מערכת רכש**) לשנים 2014-2016.

¹ עד 1.5.17 - שימש כמפקח מוסך וסגן מנהל המחלקה.

- ג. בדיקת תיקי רכבים ותיקי נהגים.
- ד. ניתוח קובצי הזמנות רכש ותשלומים לספקים בגין כל אחד מרכבי העבודה של העירייה.
- ה. עיון במסמכים רלוונטיים נוספים.
4. התקופה שנבדקה היא השנים 2015-2016, אלא אם צוין אחרת.
5. הליך איסוף ממצאי הביקורת נערך בחודשים אפריל-אוגוסט 2017.
6. טיטות הדוח הועברו לתגובות המבוקרים.
7. דוחות מבקר עירייה קודמים בנושא "רכב העירייה - טיפול, ניהול, פיקוח ובקרה" (פורסם בדוח מספר 18 לשנת 1997), בנושא "רכב העירייה - ביקורת מעקב" (פורסם בדוח מספר 25 לשנת 2004) ובנושא "הבקרה על השימוש ברכבי העירייה" (פורסם בדוח מספר 29 לשנת 2008) כוללים התייחסות לחלק מהנושאים שנבדקו בדוח הנוכחי.
8. קצין בטיחות סיים את עבודתו בעירייה ב-31.10.16 וקצין בטיחות נוכחי מונה לתפקיד ב-16.7.17.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"התלונה מסתרת מאחורי חומת האנונימיות הנוחה, אין בה שמץ הוכחה לדבר וחצי דבר ולטעמי הינה שקרית מתחילתה ועד סופה ומונעת מיצר נקמה..."

"איסוף החומר התקיים לתקופה בה תפקיד מנהל מחלקת הרכב אינו מאויש, גם לא ע"י ממלא מקום (בניגוד לדרישת) ותפקיד קצין הבטיחות מאויש ע"י עובדי חברת כ"א (מתחלפים) לאור תקופה ארוכה של תפקוד לקוי של קצין הבטיחות דאז..., שלבסוף פוטר, הדוח מעלה מספר לא מבוטל של נושאים שאמורים היו להיות באחריותו על פי החוק."

תגובת קצין בטיחות:

"התמניתי לתפקיד קצין בטיחות בתעבורה עירוני בתאריך 16.7.2017.

אני מתכוון לפעול עפ"י הוראות משרד התחבורה בדגש על תקנה מס' 585.

בנוסף, לפעול עפ"י ובכפוף לנוהלי עיריית ראשון לציון."

תגובת חשב המינהל:

"קיום תלונות בעניין מכירות רכבים בכלל ומכירה לעובדי עירייה בפרט מובא לידיעתי לראשונה בטיטות דוח זה."

ממצאים

1. רקע

1.1 לפי מערכת ניהול הרכב, בשנים 2013-2016 השקיעה העירייה כ-10.8 מיליון ש"ח בתיקון רכביה, הסכמי אחזקה, ביטוחים ואגרות (לא כולל תשלומי ליסינג, רכישת רכבים ודלק):

שנה	הסכום שהושקע בתחזוקת הרכבים, במיליוני ש"ח*
2013	2.9
2014	2.3
2015	3.5
2016	2.1
סה"כ	10.8

* הסכומים כוללים את עלות הביטוח ובדיקת טסט שנתית הנעשים לרכבים מדי שנה.

- 1.2 סעיף 585 לתקנות מגדיר את תחומי האחריות של קצין הבטיחות:
- "(1) לפקח על כך שהנהגים המועסקים על ידי המפעל או הנהגים ברכבו ימלאו אחר הוראות פקודת התעבורה והתקנות על פיה;
- (2) לפקח על כך שהרכב של המפעל או המופעל על ידו יהיה בכל עת במצב תקין ושיתמלאו בו הוראות דיני התעבורה;
- (3) לפקח על הוראות כל דין הנוגע לבטיחותם של עוברי דרך ולתקינותו של רכב בתחום המפעל;
- (4) לפקח על כך שמצב בריאותם של הנהגים כאמור בפסקה (1) יהיה תואם את דרישות דיני התעבורה;
- (5) להדריך את הנהגים כאמור בפסקה (1) בענייני נהיגה, מעינה, פריקה, טיפול ברכב ודיני תעבורה;
- (6) להמליץ בפני בעל המפעל בכל הנוגע להכשרתם ולהשתלמותם של הנהגים במפעל ולהנהגת סדרי בטיחות במפעל ובכל הנוגע לבטיחותם של הנהגים ושל הרכב;
- (7) להגיש דיונים וחשבונות לבעל המפעל בכל הנוגע לתפקידיו לפי תקנה זו;
- (8) לנהל כרטיס ורישומים לגבי רכב ונהגים על פי הפרטים שהורתה הרשות."
- סמכויות קצין בטיחות לפי סעיף 586 לתקנות:
- "(א) קצין בטיחות רשאי לאסור את השימוש ברכב שבבעלות המפעל או הנמצא בשליטתו ולהתנות את השימוש בו בתיקונו והבאתו למצב שלא יפגע, לדעתו, בבטיחות התנועה, ובלבד ששוכנע כי נתקיימו ברכב הוראות תקנה 308(א).
- (ב) העתק מההודעה האוסרת שימוש כאמור בתקנת משנה (א) תישלח בו ביום על ידי קצין הבטיחות לרשות הרישוי."
- לפי סעיף 587 לתקנות, "קצין בטיחות יודיע בכתב לבעל המפעל על כל ליקוי שמצא ברכב של המפעל או הנמצא בשליטתו העלול לסכן את התנועה ועל כל פגם בעבודות הנהגים ובהתנהגותם בדרך וכן על ליקוי במצב בריאותם של הנהגים." המפעל מחויב לפי סעיף 588 לתקנות, "לבצע כל תיקון המפורט בהודעת קצין הבטיחות, וזולת אם בעל המפעל הביא תוך יומיים את הרכב, שלגביו ניתנה הודעת קצין הבטיחות, בפני רשות הרישוי לבדיקה ונמצא שהרכב תקין וכשיר לתנועה..."

2. מכירת רכבי עירייה משומשים

2.1 נוהל עירוני

מנהל אגף הרכש אחראי על רכישה ומכירה של רכבי עירייה בהתאם לתוכנית רב-שנתית. הרכבים נרכשים בהתאם למכרזי החברה למשק וכלכלה. הכנסות העירייה ממכירת רכביה הן בסכומים נמוכים אשר אינם מחייבים פרסום מכרז. התקשרויות בסכומים הפטורים ממכרז נעשות בהתאם לנוהלי העירייה. נמצא כי לא קיים נוהל עירוני המסדיר את תהליך מכירת רכבי העירייה. מנהל אגף הרכש מסר כי בשל היעדר נוהל כאמור, מכירת הרכבים נעשית בהתאם להנחיות נוהל עירוני בנושא "הזמנות עבודות ושירותים" (מספר 33.0409) (להלן - **נוהל עירוני הזמנות**) המסדיר את תהליכי הרכש מספקים. מעיון בנוהל עולה כי הוא אינו כולל הנחיות בדבר מכירת טובין, אלא רק את תהליכי הרכש ברכישת טובין.

הביקורת בדקה את 15 המכירות שביצע אגף הרכש בתקופה ינואר 2015 עד פברואר 2017, בתמורה לסכום מצטבר של 372,465 ש"ח - 13 מכירות של 17 רכבים (משאיות, טנדרים, טרקטורים ונגררים) ושתי מכירות של מלגזה וגנרטור (להלן ביחד - **מכירות בתקופה המבוקרת**).

תגובת מנהל אגף הרכש:

"הרכבים נרכשים בהתאם למכרזי חשב"ל. כמו כן לא קיים נוהל למכירת טובין, זה שאימצתי חלקית הוראות מנוהל אחר מצביע על רצון להכניס את ההליך שבעבר היה פיראטי לחלוטין לתוך מסגרת..." [ההדגשה במקור]

תגובת חשב המינהל:

"נוהל מכירת רכבים..."

1. לא קיים נוהל מכירת רכב, תבחן האפשרות לכלול התייחסות לנושא מכירות רכב בנוהל הזמנות עבודה.
2. תבחן האפשרות לבצע קבלת הצעות מחיר באופן ממוחשב במערכת המשיק."

2.2 פנייה לגורמים

סעיף 6 לנוהל עירוני הזמנות קובע כי "כל מינהל יפנה בעת הצורך לספקים וחברות העוסקים בתחומי המקצועות הקשורים לסוג העבודה הנדרשת". באגף הרכש קיים מאגר המונה 24 גורמים חיצוניים הרוכשים רכבים משומשים. לדברי מנהל אגף הרכש, למאגר הוכנסו פרטיהם של גורמים שהתעניינו בעבר ברכישת רכבי עירייה וכאלה שאת פרטיהם מסר עובד עירייה העוסק בתחום זה [ראו סעיף 2.3].

נמצא כי הפנייה לקבלת הצעות מחיר מגורמים הנכללים במאגר נעשית בידי מזכירת האגף באמצעות שליחת פקס, דואר אלקטרוני או שיחה טלפונית. מידע על כלי הרכב שנמכרו לא פורסם באתר האינטרנט העירוני ו/או בעיתונות הכתובה, אלא כאמור, נערכה פנייה למספר גורמים בלבד.

סעיף 7 לנוהל עירוני הזמנות קובע כי "יש להקפיד על מתן הזדמנות שווה לכל הגורמים המעוניינים לתת שירות או לבצע עבודה, ובתנאי שלעירייה אין ניסיון שלילי עם אותו גורם".

בבדיקת המכירות בתקופה המבוקרת נמצא שאגף הרכש פנה בכל מכירה רק לחלק מהגורמים הנכללים במאגר בבקשה לקבל הצעות מחיר. בשבעה מהמקרים לא נמצא תיעוד למספר הגורמים שאליהם פנו לקבלת הצעות מחיר. יש לציין כי גם במקרים בהם דווח מספר הגורמים שאליהם פנו, ברוב המקרים לא תועדו שמות הגורמים שאליהם פנו.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"כל ההתייחסות לנוהל אינה רלוונטית מפני שאינו מחייב במקרי מכירה."

תגובת מזכירת האגף לשעבר:

"לא כל הגורמים שנמצאים במאגר אכן מעוניינים ברכישה של אותו רכב מדובר (מלגזה/טנדר/משאיות וכד')".

כן אני יכולה להעיד כי מנהל אגף הרכש ניסה למצות ולעניין כמה שיותר ספקים שמבקשים להצטרף ולהגיש הצעות ואף שאל לא פעם אחת, באם נשלחה לכולם הבקשה לקבלת הצעת המחיר.

ההיענות לא הייתה מכולם בשל חוסר עניין באותה רכישה (הייתה פנייה טלפונית לכולם ומי שהיה מעוניין להשתתף, נשלח אליו במייל או בפקס). [ההדגשות במקור]

מניתוח ההצעות שהתקבלו במכירות בתקופה המבוקרת עולה כדלהלן:

ס'ה"כ גורמים	תיאור
11	לא הגישו הצעות מחיר כלל
7	הגישו הצעת מחיר למכירה אחת בלבד
2	הגישו הצעות מחיר לשתי מכירות בלבד
4	הגישו הצעות מחיר בארבע מכירות לפחות

מהלוח עולה כי 11 מהגורמים שאליהם פנו לכאורה, לקבלת הצעות מחיר, לא הגישו ולו הצעה אחת, ושבעה גורמים נוספים השתתפו במכירה אחת בלבד.

שלושה מהמציעים זכו בשלוש מכירות כל אחד:

- ד"ב - השתתף ב-11 מהמכירות.

- ר"מ - זכתה בשלוש מארבע מכירות בהן השתתפה [ראו סעיף 2.3].

- ש"פ - השתתף בשלוש מכירות וזכה בכולן.

הביקורת פנתה לחמישה גורמים (נבחרו באופן אקראי) שלא זכו או שלא השתתפו במכירות, אף שפרטיהם נכללים במאגר. להלן עיקרי השיחות שנערכו עימם:

▪ ע' (מגרש משאיות) - בעל מגרש למכירת כלי רכב בעיר המתעניין ברכישת כל סוגי כלי רכב. אין תיעוד להשתתפותו במכירות שנערכו בשנת 2016.

לדבריו, בעבר לקח חלק במכירות, ובחלקן אף זכה, אך בשנים האחרונות הפסיקו לפנות אליו להגשת הצעות, ופניות שלו לעירייה לצורך קבלת פרסומי המכירות לא נענו ולכן לא הגיש הצעות מחיר.

לטענתו, רוב הרכבים העירוניים נמכרו ל-ז"מ, עובד העירייה, אשר רוכש את הרכבים מהעירייה באמצעות סוכני רכב שונים. עוד הוסיף, כי הוא התכוון לפנות בנושא למנכ"ל העירייה ולהתלונן על מכירת הרכבים לעובד הנ"ל [ראו גם סעיף 2.3].

תגובת מנהל אגף הרכש:

"אני לא יודע למי פנה בעירייה."

תגובת מזכירת האגף לשעבר:

"לגבי טענתו של ע' (מגרש משאיות) - לא ידוע לי על כל פנייה/טענה מצדו כי לא שולחים אליו בקשות להצעת מחיר. למיטב זיכרוני, יש חומר מתויק המעיד על שליחה בפקס/במייל/פנייה טלפונית. ע' התעניין במשאיות בלבד ולא בכל היתר וגם, לא כל משאית התאימה לו בשל העלות הראשונית..."

▪ **א"כ** - חשמלאי רכב המתעניין ברכישת כל סוגי כלי הרכב. אין תיעוד להשתתפותו במכירות שנערכו בשנת 2016.

לדבריו, למרות שפעמים רבות התעניין ברכישת כלי רכב ואף מסר את פרטיו לאגף הרכש (לרבות מספר פקס ודואר אלקטרוני), לא פנו אליו לקבלת הצעות מחיר. עוד הוסיף, שלפי התנהלות העירייה, "כנראה שיש להם מי שיקנה את הרכבים".

תגובת מנהל אגף הרכש:

"יש לו 4 אחים עובדי עירייה וקרובים נוספים, לא רלוונטי והוצא מרשימת הספקים."

▪ **י"ל (מוסך ה')** - בעל מוסך לתיקון משאיות בעיר המתעניין ברכישת כל סוגי כלי הרכב. נמצא כי בשנת 2016 הוא הגיש הצעות מחיר לשש מכירות שונות, אך לא זכה באף אחת מהן.

לדבריו, למרות שהתעניין ברכישת כלי רכב ומסר את פרטיו לאגף הרכש (לרבות פקס ודואר אלקטרוני), לא פנו אליו לקבלת הצעות מחיר. עוד הוסיף, כי הגיש הצעות מחיר רק במכירות שעליהן נודע לו מגורמים אחרים, וכי במכירות בהן השתתף הוא לא קיבל הודעות על אי-זכייתו.

▪ **ד"ס** - בעל מוסך פחחות הנותן שירותים לעירייה למעלה משלושים שנה, ומתעניין ברכישת כל סוגי כלי הרכב. אין תיעוד להשתתפותו במכירות שנערכו בשנת 2016.

לדבריו, הוא מסר את פרטיו לאגף הרכש (לרבות פקס ודואר אלקטרוני), אך לא פנו אליו לקבלת הצעות מחיר, אף שביקש פעמים רבות שיפנו אליו לצורך הגשת הצעות.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"מוסך הנותן שירותי פחחות לעירייה, הגיש הצעה באופן ח"פ לטנדר ששהה במוסכו והוצע למכירה."

- **צ"מ - סוחר מכוניות המתעניין ברכישת כל סוגי כלי הרכב.** אין תיעוד להשתתפותו במכירות שנערכו בשנת 2016. לדבריו, בשנת 2016 הגיש הצעות מחיר בכארבע מכירות שונות, אך הצעותיו לא זכו. הוא הלך על כך שהמכירות אינן מפורסמות והמידע הובא לידיעתו רק לאחר פניות יזומות מצדו.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"זכה בטנדר בשנת 2015, מאז הצעותיו לא היו הגבוהות ביותר."

תגובת חשב המינהל:

"פנייה לגורמים מקצועיים - ככל שהתקשרות אינה מכרזית אגף הרכש כגוף המקצועי אמון לפנות לספקים הרלוונטיים בכל מכירה ומכירה וכך נעשה."

נמצא כי רשויות אחרות נוהגות לפנות לקבלת הצעות מחיר באמצעות פרסום רשימות כלי רכב, בעיתונות הכתובה.

מנהל מחלקת רכב מאחת הרשויות מסר כי הוא נוהג לפרסם מכרז בעיתון ארצי ובעיתון מקומי הכולל את כל הרכבים המוצעים למכירה. במקביל, הוא מקבל בגין כל רכב שמאות המעריכה את שווי לפני אישור המכירה בוועדת מכרזים.

מנהל משק ברשות נוספת מסר בנוגע לפרסום הרכבים במכרז:

"השיטה עובדת נהדר.

שיטה נוחה ולא מסורבלת.

נעשה פרסום בעיתונות.

ההצעות נפתחות בוועדת רכש ובלאי שבודקת את ההצעות ומקבלת החלטות בו במקום לגבי הזוכים, כמובן עפ"י ההצעה הגבוהה ביותר בתנאי שעמד בכל יתר הדרישות (בד"כ הדרישה היחידה המחאה בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה)."

תגובת מנהל אגף הרכש:

"בהתייחס להשוואה לרשויות אחרות המפרסמות בעיתונות הכתובה: כאשר הצטברו כלי רכב בכמות של עשרה ומעלה... וכן כאשר סכום ההכנסה הצפוי מאותה מכירה יהיה משמעותי נפעל לפרסום מכרז פומבי. ההשוואה אינה על בסיס נתונים שווה (כמות גדולה של רכבים בו זמנית מול רכב בודד)."

יש להעיר כי ממסמכים שהגיעו לביקורת מרשות אחרת עולה כי מנהל המשק האמור פרסם מודעה גם בגין מכירת שני רכבים בלבד. לשאלת הביקורת "האם בגין מכירה של רכב בודד גם מפורסמת מודעה בעיתון", השיב מנהל המשק: "התשובה חיובית. כל מכירה אנחנו מפרסמים בעיתונות. כידוע, לפרסום בעיתונות יש עלויות כספיות ולכן אנחנו משתדלים לצבור מספר כלי רכב לצורך חסכון בעלויות."

מהרשות הנוספת נמסר כי כל הרכבים נמכרים במכרז לאחר ריכוז מספר רכבים המיועדים למכירה. כלומר, אין מכירה של רכב בודד.

ב-14.12.17 הציג מנהל אגף הרכש לביקורת, דואר אלקטרוני שקיבל באותו היום ממנהל מחלקת הרכב: "מועד רישוי של הפיאגו 9/1/2018 ולכן צריך למכור את הרכב. לפני מועד רישוי שנתי, יחסוך הוצאות אגרה, תיקונים, ביטול ביטוח." מנהל אגף הרכש כתב לביקורת: "...מצורפת אסמכתא בשידור ישיר, מהבוקר, בדבר ההפסד שנגרם במידה שרכב משומש לא נמכר מהר."

2.3 מכירות לעובד עירייה

סעיף 174 לפקודת העיריות אוסר על עובדי עירייה לבצע עסקאות עם העירייה: "א) פקיד או עובד של עירייה לא יהיה נוגע או מעונין, במישרין או בעקיפין, על ידי עצמו או על ידי בן-זוגו או שותפו או סוכנו, בשום חוזה שנעשה עם העירייה ובשום עבודה המבוצעת למענה."

ב) פקיד או עובד הנוגע בדבר כאמור בסעיף קמן (א) יהיה פסול לקיים בידו כל משרה או עבודה בעירייה, ואם הורשע, דינו - קנס 150 לירות."

נוסח הפנייה שנשלח למשתתפים לקבלת הצעות מחיר קובע בין היתר: "עובדי עיריית ראשון לציון אינם רשאים להשתתף בהצעות המחיר." כאמור, בנוסח הפנייה אין איסור כי קרובי משפחה של עובדי עירייה יגישו הצעות מחיר.

כמו כן, נמצא כי המשתתפים אינם נדרשים לחתום על הצהרה בדבר קירבה לעובד עירייה, ככל שקיימת.

בניגוד לפקודת העיריות, מהמסמכים שהוצגו לביקורת עולה כי אגף הרכש פנה לפחות שש פעמים לקבלת הצעות מחיר מעובד המשמש כמפנה אשפה ביחידת תברואה מזרח במינהל איכות הסביבה (ז"מ) (להלן - **עובד**) או מרעייתו של העובד (ר"מ) (להלן - **רעיית העובד**).

במכירות בתקופה המבוקרת נמצא כי האגף פנה לעובד בבקשה לקבל הצעות מחיר, בעוד שרעיית העובד היא שהגישה הצעות מחיר בארבע מכירות שונות, ואף זכתה בשלוש מהן.

זאת ועוד, נמצא כי במסמכים הקשורים למכירות אלה נרשמו פרטים שונים:

הערות	שם מציע			תאריך פרוטוקול ועדה מינהלית	כלי שנמכר
	קבלה	הצעת מחיר	פרוטוקול ועדה מינהלית		
(1)	ר"י	ר"י	ר"י	25.03.15	מלגזה
(3),(2)	ר"י	ר'	ר"י	13.10.16	גנרטור
(4),(2)	המכירה בוטלה	ר"מ	ר"מ	14.07.15	טנדר
(2)	ר"מ	ר"מ		30.07.15	
(4),(2)	לא זכתה	ר"מ	ר"מ	19.07.15	טרקטור

הערות ללוח:

- (1) י' זהו שמו הפרטי של סבה של רעיית העובד.
- (2) מספר הטלפון הנייד שצוין בהצעה מפורסם במספר אתרי אינטרנט כמספר טלפון השייך לעובד. אחד האתרים בהם הופיע מספר הטלפון ופרטי העובד שייך לחברה פרטית הפועלת בעיר, בה, לפי הפרסום, אחראי העובד על אחד מתחומי עיסוקה של החברה. ב-1.2.17 אישרה מועצת העירייה לעובד, עבודה נוספת בחברה הנ"ל.
- (3) על הצעת המחיר נרשמה כתובת שונה מזו הרשומה בת"ז של רעיית העובד שצורפה להצעות.
- על הצעת המחיר נרשמו בכתב יד מספרי הטלפון של ארבעה גורמים אליהם נשלחה הצעת המחיר בפקס, וכן צוין ש"ז' נלקח מהמשרד".
- אחד משלושת המציעים לא נמנה על הגורמים האמורים.
- (4) על הצעת המחיר נרשם בכתב יד: "השיק הוחזר ל [] לר"מ ביד...". השם שנמחק הוא שם העובד.
- נמצא כי העובד ו/או רעייתו שילמו לעירייה במזומן.
- מנהל האגף הסביר כי העובד פנה לסוכני רכבים על מנת שישתתפו במכירות. לדבריו, לא ידוע לו על שותפות של העובד בפעילות סוכני רכבים נוספים, אך הוא לא דרש לקבל תצהיר בנושא מהעובד. כלומר, ייתכן שחלק מהגורמים הנוספים שהשתתפו במכירות (וייתכן שאף זכו) קשורים לאותו עובד ו/או נשלחו מטעמו.
- מזכירת האגף לשעבר מסרה כי היא ידעה שמי שהגישה את הצעות המחיר זו רעייתו של העובד.

תגובת מזכירת האגף לשעבר:

"אכן ידעתי, אך **בדיעבד**... רק לאחר ששאלתי (כי תהיתי) מדוע הוא מגיע בכל פעם, אמרו לי שהוא גם מתעסק עם רכבים.

ידעתי זאת לא דרך העובד עצמו. ומעבר לכך, לי לא היה כל מושג לגבי חוקים ונהלים בנושא כך שלא ראיתי בכך עניין או צורך לשאול או לעדכן הלאה... בפרט כאשר הפרטים לא היו כלל זהים לעובד עצמו."

תגובת העובד:

"בסעיף... ל[נוסח הצעת מחיר] עולה במדויק כי עובדי עיריית ראשון לציון בלבד אינם רשאים להשתתף בהצעת המחיר ולא צוינה כל הגבלה נוספת ו/או הפניה לפקודה כפי שהעליתם בפני זה עתה... סעיף 174 לפקודת העיריות לא מופיע בשום דרך ואופן בתנאי המכרז. כעת, משהסבת את תשומת ליבי, הבהרתי לאשתי כי אינה יכולה להשתתף במכרזים מטעם עיריית ראשון לציון."

תגובת מנהל אגף הרכש:

"מכירת רכב אינה חוזה ואינה עבודה כהגדרתן ולמרות זאת אנו מנסים בכלים העומדים לרשותנו להקפיד על ההוראה.

האגף לא פנה לעובד המוזכר בדוח להצעות מחיר. מכיוון שהעובד משמש כקצין בטיחות (לא בעירייה) ומצוי בעולם הרכב, התבקש להמציא לנו רוכשים פוטנציאליים לרכבים. אציין כי רכבים שהעירייה מוציאה למכירה אינם 'להיט' חלקם מיועדים לפירוק בלבד ואין התלהבות גדולה לרכוש אותם, לכן מי שעשוי לרכוש הינם רק סוחרים ובעלי פירוקיות למיניהם.

לכל ההערות השמיות המתייחסות ללוח - אני לא בלש ולא מתכוון להיות כזה, למעט הסעיף בטופס האוסר על עובדים להשתתף ואשר שוכלל והורחב לאחרונה גם לבני משפחה, אינני מתיימר להבחין או לזהות, מה עוד שבניגוד לנאמר בתלונה השקרית, מי שעוסק בכך בפועל נחשף לשמות זו המזכירה [לשעבר] שאינה מוזכרת בתלונה ונקייה מכל רבב בנושא זה." [ההדגשות במקור]

תגובת מזכירת האגף לשעבר :

1. בתקופה בה עבדתי באגף הרכש, **מעולם** לא הייתה מצדי או מכל גורם אחר באגף פנייה ישירה ו/או עקיפה לעובדי עירייה בנושא רכישות/בקשות להצעות מחיר וזאת עפ"י הנחיית מנהל אגף הרכש.

2. הפנייה נעשתה לכל הספקים הרלוונטיים לאותה מכירה ונשלח אליהם פקס/במייל הבקשה להצעת מחיר + צילום רישיון הרכב ולעיתים גם תמונה של הרכב המוצע למכירה.

3. ספקים אשר היו מעוניינים להתמודד, הגיעו למשרדי האגף והניחו מעטפה סגורה בה אמורים להיות כל המסמכים הנדרשים.

4. המעטפות לא נפתחות לצורכי בדיקה עד למועד אשר נקבע לכך.

5. המעטפות נמסרות במסירה ידנית לידי האגף. במקרים בהם לא נכחתי במקומי, המעטפה הושארה על שולחני או נמסרה לאחד מהעובדים באגף למסירה אליי.

6. בנוגע לעובד ז"מ המוזכר בדוח הנ"ל, מעולם לא דווח לנו מצדו כי זו רכישה בעבורו או בעבור רעייתו.

7. בזמן הגשת הבקשה להצעת מחיר, השם אשר היה כתוב על המעטפה/כתובת הספק הרלוונטי (בזמן פתיחת המעטפות) לא היו זהים לזה של העובד ולכן, לא עלה כל חשד בנושא.

8. ז"מ שימש מבחינתי כשליח בעבור אותו מציע." [ההדגשות במקור]

תגובת סגנית חשב המינהל :

"מנהל אגף הרכש אחראי לניהול נושא מכירת הרכבים החל מהכנת מפרט המכירה, פרסום לספקים, קבלת המעטפות, פתיחת ההצעות, התנהלות מול הזוכה עד להעברת הבעלות ומסירת הרכב.

חשב המינהל מוזמן אך ורק לפתיחת המעטפות ומשתתף בתהליך זה אשר מבוצע על פי הנוהל."

"בנושא מכירה לקרוב משפחה של עובד עירייה - לא הובא לידיעתנו הנושא."

תגובת חשב המינהל :

"מכירות לעובד עירייה בפתיחת הצעות מחיר בהם השתתפתי לא צוין שקיימים עובדי עירייה או קרובי משפחה של עובדי עירייה מבין המציעים."

2.4 מספר הצעות מחיר

סעיף 8 לנוהל עירוני הזמנות קובע את מספר הצעות המחיר המינימלי שיש לקבל בכל התקשרות, בהתאם לסכום העסקה:

מספר הצעות מחיר	סכום, בש"ח
1	עד 3,000
2	10,000-3,001
3	25,000-10,001
4	מעל 25,001 ועד הסכום המחייב מכרז

סעיף 8א.1) לנוהל עירוני הזמנות קובע כי "אם מספר הצעות שהתקבלו נמוך מהנוקב בסעיף [8] לעיל, יש לפנות לספקים נוספים לקבלת הצעות. אם גם לאחר הפנייה הנוספת לא יתקבלו מספר הצעות המחיר המינימאלי הנדרש, הדבר יובא לשיקול הגזברות שתחליט בנושא לאור היקף העבודה, אופייה וייחודיותה."

להלן מספר הצעות המחיר שהתקבלו במכירות בתקופה המבוקרת:

מספר הצעות מחיר מינימלי, לפי נוהל עירוני הזמנות	סה"כ הצעות מחיר שהתקבלו	אומדן סכום העסקה, בש"ח	נמצא תיעוד לפניית לקבלת הצעות מחיר	תיאור	מספר כלי רכב שנמכר
3	1	12,000	לא	משאית	69-625-15
2	1	7,000	כן	נגרר	90-718-68
4	2	100,000	לא	טרקטור חקלאי	18-218-72
4	2	30,000	כן	אופנוע ים ונגרר	47-480 84-390-52
1	2	800	כן	נגרר	23-567-15
3	2	20,000	כן	טרקטור	70-537-13
3	4	20,000	כן	טנדר	71-527-69
2	3	5,700	כן	גנרטור	ללא
3	3	18,000	לא	2 מכבשים	ללא
2	3	4,000	לא	4 נגררים	81-485-00 23-566-15 74-621-15 12-975-59
1	3	1,500	כן	מלגזה	ללא
3	4	14,000	כן	משאית	12-916-15
4	4	50,000	לא	משאית	28-001-15
4	5	42,000	לא	טנדר	26-117-65
2	5	10,000	לא	טרקטור	66-261-15

כפי שעולה מהלוח, בחמישה מהמקרים התקבלו פחות הצעות מחיר מהנדרש לפי נוהל עירוני הזמנות. לא נמצא תיעוד לאישור הגזברות לביצוע המכירה, אף שמספר הצעות שהתקבלו נמוך מהנדרש. זאת ועוד, כאמור, לחלק מהגורמים לא פנו

לקבלת הצעות מחיר, כך שאם היו פונים לגורמים נוספים הכלולים במאגר, ניתן היה לכאורה, לקבל הצעות מחיר נוספות ולעמוד בדרישת הנוהל (נוסף לכך שייתכן שהיו מתקבלות הצעות מחיר טובות יותר עבור העירייה).

תגובת מנהל האגף הרכש:

"כל ההתייחסות לנוהל אינה רלוונטית מפני שאינו מחייב במקרי מכירה."

תגובת מנהל האגף בהתייחס למכירת טרקטור חקלאי:

"

1. על פי בקשתו של מנהל האגף החופים, נרכש ביולי 2011 טרקטור חקלאי גדול מסוג 'LANDINI LANDPOWER 135' הטרקטור יועד לביצוע חריש בטחוני ויומיומי, גרירת ציוד הצלה, איסוף אשפה ועבודות עפר קלות בחוף הים.
 2. לאחר אינספור תקלות (מרביתן לטענת היבואן נגרמו כתוצאה משימוש והפעלה לא נכונים) וביטול הצורך בחריש בטחוני, הוצגה למנכ"ל [דאז] בקשת אגף חופים להחלפת טרקטור והמלצת הגורמים הטכניים, המנכ"ל [דאז] אישר ביום 19.6.2015 את מכירת הטרקטור החקלאי ורכישת טרקטור תעשייתי. (אציין שקודם למועד זה פגה תקופת האחזקה הגלובלית ע"ח הספק שנרכשה ל-36 חודשים בעסקת הרכישה של הטרקטור והוצאות האחזקה נפלו על העירייה).
 3. בקשה אחידה להצעות מחיר לרכישת הטרקטור הופצה ביום 25.8.2015 ל-10 מציעים פוטנציאליים, מהם השיבו רק 2.
 4. שתי ההצעות שנפתחו בוועדה לפתיחת הצעות, לא ענו למחיר המינימום (100,000 ש"ח) שקבעתי, הנושא עלה לדיון אצל גזבר העירייה ובעצתו נפסלו ההצעות והבקשה להצעות פורסמה שוב, הפעם במדיה.
 5. הפנייה הפומבית, הניבה הצעה בסכום של 100,000 ש"ח וביום 7.10.2015 בוצע התשלום ולאחר מכן הועברה בעלות והטרקטור נלקח.
 6. ההכנסה מהמכירה הועברה לתב"ר ממנו נרכש הטרקטור החדש ושימשה למימון חלק מהסכום.
 7. הטרקטור התעשייתי (מסוג JCB) שנרכש, משרת נאמנה את האגף ללא תקלות חריגות עד היום.
 8. כל מה שצוין לעיל מגובה באסמכתאות.
- אני בודק שוב ושוב את ההתנהלות במקרה זה, ולא מוצא את הליקוי.**" [ההדגשות במקור]
- נכון למועד פרסום טיוטת הממצאים, טרם נענתה בקשת הביקורת לקבל לעיונה העתקים של פרוטוקולים העוסקים במכירת הטרקטור ושל הפרסום האמור במדיה.

תגובת חשב המינהל :

”מספר הצעות מינימלי...”

1. בוצעו פניות למספר רב של ספקים, במרבית המקרים התקבלו הצעות מחיר כמספר המינימלי הנדרש.
 2. מכיוון שקיים מחיר מינימום וככל שהתקבלו הצעות מעל מחיר מינימום, לא סברתי שיש צורך בקבלת מספר הצעות מינימלי.
 3. סוגיה זו תיבדק וככל שיש לעמוד על קבלת מספר הצעות מינימלי, נקפיד על כך או על קבלת אישור הגזברות/ועדת פטור בהתאם.”
- להלן מידע בנוגע למספר הצעות מחיר שהתקבלו במכרזים שפרסמו שתי רשויות אחרות:
- מנהל מחלקת רכב ברשות אחרת העביר לביקורת דוגמה למספר הצעות מחיר שהתקבלו באחת המכירות:

מס"ד	סוג רכב	סה"כ הצעות שהוגשו
1	פיאט דוקטו 2001	1
2	מיצובישי אוטלנדר 2015	8
3	טרקטור פרגסון 1997	6
4	סקודה סופרב אלגנט 2011	1
5	משאית דחס וולוו 1996	4
6	פיאט הרקולס 2007	5
7	FL10 וולבו 1999	3
8	FL7 1996 וולבו	4
9	טרקטור פיאט 450 1969	7
10	IX 2011 יונדאי	9
11	רנו קנגו 2010 - נמכרו 5 מכוניות	20
12	FL 10 וולבו 1997	3
13	מרצדס 1989 914	5
15	וולוו אף אל 7 1987	5
16	וולוו 12 - אן 1987	6

- מנהל משק מסר:

”לפרסום האחרון הגישו 7 מציעים שונים הצעות.

למכירה הקודמת הגישו 8 מציעים הצעות.”

תגובת מנהל אגף הרכש:

”אין דין מכירת מס' כלי רכב בו זמנית למכירה בודדת. באם בדקתם גם מי הם המציעים? האם בדקתם מהי התשואה שהושגה לעירייה?”

2.5 קבלת הצעות וערביות

בפניות שאותרו נרשם מועד אחרון להגשת הצעות מחיר במעטפה סגורה, למזכירת אגף הרכש. נמצא כי אין אפשרות להגיש את ההצעות באופן ממוחשב.

לא נמצא תיעוד למועד קבלת כל אחת מהצעות המחיר. משכך, לא ניתן לבדוק האם התקבלו הצעות מחיר לאחר המועד האחרון להגשת ההצעות.

תגובת מזכירת האגף לשעבר:

"אני יכולה לומר כי בתקופתי לא התקבלו וגם לא הוגשו מעטפות לאחר המועד שנקבע!" [ההדגשה במקור]

סעיף 4 למסמך הפנייה האחידה שנשלח למשתתפים קובע כי גורם המעוניין להגיש הצעה לרכישת רכב נדרש למסור למזכירת האגף מעטפה הכוללת בין היתר, את פרטי מגיש ההצעה, לרבות צילום ת"ז, סכום הצעת מחיר והמחאה (ערבות) בסך 10% מסכום ההצעה.

נמצא כי בחמישה מקרים לא הומצא צילום ת"ז במכירות בתקופה המבוקרת.

המחאות המצורפות להצעות כערבות, מוחזרות למשתתפים המבקשים לקבל אותן, לאחר בחירת זוכה. נמצא כי החזרת ההמחאות למשתתפים נעשית מבלי שהמשתתפים נדרשים לאשר בחתימתם את קבלתן.

נמצא כי המחאות שהתקבלו ממשתתפים בארבע מהמכירות שנערכו בשנת 2015 (רכבים מספר 12-916-15, 66-261-15, 18-218-72 וגרטור) נותרו באגף הרכש ולא הוחזרו למשתתפים. ההמחאות נשמרו בקלסר הנמצא בארון פתוח ולא בארון נעול או בכספת, כפי שמקובל לשמור מסמכים כספיים.

במכירה נוספת (נגרר מספר 23-567-15) התקבלה ערבות במזומן. בשל אי-החתמת המשתתפים במכירה זו על מסמך החזרת הערבות, לא ניתן לוודא כי כספי הערבויות הוחזרו למשתתפים.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"הסעיף המנחה על צירוף צילום תעודת זהות ושיק ע"ס 10% מסכום ההצעה הינן רעיון שלי להחמרת הקריטריונים וסגירת פירצה נוספת, אם המבקר לא מצא עותק של ת.ז. זו לא הוכחה שלא היה כזה. לא אושרו פרוטוקולים ללא ת.ז. בכל הקשור לתיעוד ולשמירת השיקים - הנוהל ישופר וינתן מענה לליקוי שעלה." [ההדגשה במקור]

תגובת מזכירת האגף לשעבר:

"איני מקבלת טיעון זה. בכל תקופת מסירת המעטפות ולאחריה המחאות היו בתוך

ארון נעול/במגירה האישית שלי שהייתה אף היא נעולה.

ההמחאות היו עם קרוס למוטב בלבד, כך שלא היה ניתן לעשות איתם דבר. ההמחאות שנמצאו בתוך הקלסרים היו בשל העובדה שהם לא נדרשו ע"י בעליהם למרות ההתראות וההודעה שקיבלו כי אינם זכו וכי יש לבוא לקחת את ההמחאה (היו פעמים שאף התבקשתי טלפונית מאותו ספק לגרוס/להשמיד את השיק אצלי וכי אין צורך/עניין בהגעתו למשרד). " [ההדגשות במקור]

תגובת חשב המינהל:

"ערבויות - ככל שספקים לא יבואו לקחת את השיקים שלהם, השיקים יישלחו בדואר רשום, קבלת ערבות במזומן תעשה במקרים יוצאים מן הכלל ובזהירות הנדרשת ותיעוד מלא."

2.6 בחירה בהצעה הזוכה

א. המעטפות נפתחות בנוכחות מנהל אגף הרכש, סגן מנהל אגף הרכש, חשב המינהל ומזכירת האגף.

בעת פתיחת ההצעות נכתב פרוטוקול הכולל את פרטי ההצעות שהתקבלו, עמידת ההצעות במחיר המינימום שנקבע בפנייה האחידה ופרטי הזוכה. נמצא כי הפרוטוקולים של פתיחת ההצעות והבחירה בזוכים אינם כוללים מספר סידורי רציף המאפשר לערוך בקרה כי קיים תיעוד מלא של המכירות.

תגובת חשב המינהל:

"רישום מכירות - מכיוון שיש מספר רכב אני לא חושב שיש צורך במספר סידורי רציף, תבחן האפשרות שבנוסף לקלסר המכירות כל חומר המכירה (הצעות מחיר, פרוטוקול וכדומה) יסרקו לתוך מערכת ניהול הרכב ויוצמדו למספר הרכב."

ב. אגף הרכש פנה לקבלת הצעות מחיר עבור רכישת רכב מספר 72-218-18 וקבע מחיר מינימום של 100,000 ש"ח. מפרוטוקול המכירה עולה כי התקבלו שתי הצעות מחיר שלא עמדו במחיר המינימום שנקבע, ולכן הליך המכירה נפסל. לאחר ביטול ההליך, התקבלה הצעת מחיר נוספת מגורם שהסכים לרכוש את הרכב בתמורה למחיר המינימום שנקבע בפנייה. נמצא כי בניגוד לנוהל עירוני הזמנות, ועדת הפטור לא נדרשה לאשר את ההתקשרות, אף שהתקבלה הצעה אחת בלבד.

תגובת סגנית חשב המינהל:

"חשב המינהל היה נוכח אך ורק בתהליך של פסילת ההצעות ולא היה שותף לשאר ההליך שהתבצע לאחר מכן."

ג. בעקבות תקלה ברכב מספר 15-625-69, הוחלט להשתמש בחלק מהרכב כחלקי חילוף, ולמכור את הרכב הנוטר.

אגף הרכש אישר את מכירת הרכב לבעל מגרש גרוטאות (א"מ) בתמורה ל-12,000 ש"ח. לא נמצאו הצעות מחיר שהתקבלו מגורמים נוספים ואו תיעוד לפניית לקבלת הצעות, ככל שנעשו, טרם מכירת הרכב. גם במקרה זה, בניגוד לנוהל עירוני הזמנות, ועדת הפטור לא נדרשה לאשר את ההתקשרות.

תגובת סגנית חשב המינהל:

"חשב המינהל לא היה שותף להליך ולא הובא לידיעתו הנדון."

תגובת מנהל אגף הרכש:

"החלקים שהועברו מרכב מושבת (שנמכר לפירוק) חסכו לעירייה 40,000 ש"ח."

2.7 מחיר מינימלי

כאמור, אגף הרכש קובע בכל פנייה מחיר מינימום, והצעות נמוכות ממחיר זה נפסלות.

נמצא כי בשלוש מכירות בתקופה המבוקרת התקבלו הצעות מחיר נמוכות ממחיר המינימום שנקבע וההצעות נפסלו.

באחת המכירות (מכבשים מספר 3-53898 ו-1-53270) הוחלט לבטל את המכירה לאחר שהתקבלו הצעות מחיר בסך 10,000 ש"ח למכבש, בעוד שמחיר המינימום עמד על 25,000 ש"ח.

נמצא כי מנהל אגף הרכש הוריד את מחיר המינימום ל-9,000 ש"ח למכבש. לאחר הורדת מחיר המינימום, המכבשים נמכרו לגורם שהציע כאמור 10,000 ש"ח למכבש, בתמורה ל-9,200 ש"ח בלבד למכבש.

במכירה נוספת (רכב מספר 68-718-90) בה מחיר המינימום עמד על 7,000 ש"ח הוחלט לבחור בהצעת מחיר היחידה שהתקבלה, בסך 6,000 ש"ח.

תגובת סגנית חשב המינהל:

"לא זכור לי שצוין לפני בסבבים נוספים שבוצעו לאחר פסילת הסבב הראשון שזהו הליך נוסף וכמו כן לא צורפו או תועדו הפרטים של הסבב שנפסל ולא נרשם בפרוטוקול תיעוד לכך."

תגובת מנהל אגף הרכש:

"המחיר המינימלי נקבע על ידי מנהל מח' הרכב ועובדיו בהערכה בלבד, זאת מכיוון שלרכבים ולציוד ישן אין מחירוים ויש הפחתות רבות בעקבות הגיל, המצב והבעלות הציבורית. כוחות השוק לעיתים גוברים על התקווה להשיג תמורה גבוהה ונאלצים להתפשר. למרות שלא מדובר במכרז ולמרות שהאומדן נקבע על ידי במקרים בהם המחיר שהתקבל נמוך ממחיר המינימום, קיבלתי את אישור הגזבר דאז..."

נכון להפצת טיוטת הממצאים, טרם נענתה בקשת הביקורת לקבל את אישורו של הגזבר דאז.

מנהל מחלקת רכב ברשות אחרת מסר כי הוא מקפיד לקבל שמאות לכל רכב, ללא קשר לערכו. במידה שההצעות נמוכות מגובה השמאות, חברי ועדת מכרזים דנים בנושא ומחליטים האם לקבל את ההצעה הגבוהה או לצאת למכרז נוסף.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"אני מפקפק באמירה זו ובערכה הכלכלי. מחירי שמאות רכב נעים בין 1,400-600 ש"ח למקרה (נבדק מול 3 חברות... שמאים)."

2.8 העברת הבעלות לזוכה

א. המשתתף הזוכה נדרש לשלם בקופת העירייה את התמורה עבור רכישת הרכב. התשלום יכול להתבצע במזומן, בהמחאה, בכרטיס אשראי ועוד. לאחר ביצוע התשלום, מדווחת מזכירת אגף הרכש לקצין בטיחות על קבלת התשלום, וזה האחרון מבצע את העברת הבעלות ברכב על שם הזוכה ומוסר לו את הרכב.

לאחר ביצוע העברת הבעלות ברכב, אין באפשרות העירייה לבטל את המכירה, גם במקרה בו התקבלה המחאה שלא כובדה בבנק. בהתאם לנוהג הקיים, במקרה בו מתקבלת המחאה, נעשית העברת הבעלות על הרכב במיידית ומבלי להמתין למועד פירעון ההמחאה (כשלושה ימים לאחר מועד הפקדתה בבנק). כך כדוגמה, משאית מספר 15-916-12 נמכרה בתמורה ל-18,559 ש"ח אשר שולמו לעירייה ב-21.12.15 באמצעות המחאה. באותו היום, וטרם פירעון ההמחאה בבנק, דיווחה מזכירת אגף הרכש לקצין בטיחות על קבלת התשלום מהזוכה, נעשתה העברת הבעלות על שמו של הזוכה והרכב הועבר לרשותו.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"ההערה תטופל ונוודא גביית המחאה בטרם תועבר הבעלות."

ב. לאחר הבחירה בזוכה, הועברה הבעלות על הרכב על שם גורמים שונים מאלו שהשתתפו וזכו ברכבים.

באחד המקרים אישר מנהל אגף הרכש העברה של רכב שמספרו 65-117-26 על שמו של כל אדם שיבחר הזוכה. הרכב הועבר על שמו של גורם שאינו ידוע. במקרה נוסף (רכב מספר 15-916-12), חברת י"ק זכתה ושילמה לעירייה עבור הרכב. לאחר התשלום, נעשה תיקון ידני של פרטי המשלם בקבלה, והמשאית הועברה על שמה של חברת עס"מ בע"מ אשר לא הגישה כלל הצעת מחיר. העברת הבעלות ברכבים לגורמים שונים מאלו שהגישו הצעות מחיר מאפשרת לגורמים שונים להגיש הצעות מחיר מבלי להזדהות.

תגובת סגנית חשב המינהל:

"לא זכור לי שצוין לפני בסבבים נוספים שבוצעו לאחר פסילת הסבב הראשון שזהו הליך נוסף וכמו כן לא צורפו או תועדו הפרטים של הסבב שנפסל ולא נרשם בפרוטוקול תיעוד לכך."

תגובת מנהל אגף הרכש:

"התשובות למס' סעיפים... נוגעות לתפקודו הלקוי והרשלני של קצין הבטיחות בתעבורה דאז..., עמו מוצה הדין בשימוע ובפיטורין... 2.8 ב'."

תגובת חשב המינהל:

"העברת בעלות לזוכה - נחדד הנהלים העברת בעלות לזוכה תבוצע לאחר קבלת תשלום מלא בלבד."

תגובת מנהל אגף הרכש:

"כל הפעולות למכירת רכב שיצא משימוש העירייה, נעשות במגמה למקסם את הרווחים מאותן מכירות, כאשר גם לזמן השפעה מכרעת (רכב העומד ללא שימוש ממשיך לעלות באגרות וביטוחים, התיישנות מורידה מחיר, קיצור התקופה למבחן הרישוי הבא כולל סיומה והצורך להיערך למבחן רישוי עם הוצאות תיקון ואגרות, ולעיתים אף שינויים רגולטוריים [לדוגמא - ההוראות למניעת פליטת עשן ממשאיות, שינוי בתקן 'יורו'] וזאת מבלי להזכיר גניבות מהרכב)".

3. מינוי בעלי תפקידים**3.1 קצין בטיחות בתעבורה**

סעיף 580(ט) לתקנות מסדיר את סמכות משרד התחבורה לקבוע לארגונים המפעילים יותר ממאה רכבים, הסדרי פיקוח נוספים מעבר לתקנות.

לפי הנחיות משרד התחבורה בנושא "אפיון משרת קצין בטיחות - רכבים פרטיים (כולל רכבי ליסינג)", בארגון המפעיל מעל שמונים רכבים, ימונה קצין בטיחות במשרה מלאה.

כאמור, ב-31.10.16 סיים קצין בטיחות שהועסק בעירייה את תפקידו. בשנים 2016 ו-2017 פורסמו מספר מכרזים לאיתור קצין בטיחות, אך לא נמצאו מועמדים מתאימים ורק ב-16.7.17 אויש התפקיד מחדש.

בתקופה אוקטובר 2016 - יוני 2017 הועסק קצין בטיחות זמני. ביוני 2017 מונה קצין בטיחות זמני נוסף.

בהתאם להנחיות משרד הפנים (האגף לכוח אדם ושכר ברשויות המקומיות), על קצין בטיחות ברשות להיות כפוף "למנכ"ל או למזכיר הרשות". נמצא כי בניגוד להנחיות הנ"ל, קציני הבטיחות בתעבורה הוכפפו למנהל אגף הרכש.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"כפי שציינתי, העירייה 'סבלה' תקופה ארוכה מתפקוד לקוי של קצין בטיחות ומתחלופה של עובדי חברת כ"א, מתחילת 8.2017 יש קצין בטיחות במינוי קבוע, עובד אורגני שלנו שעסוק ביישור קו' והבאת תחום פעילותו לרמה הגבוהה בה פועלים האגף והעירייה בשאר התחומים. כמו כן במכרז הוגדר בפירוט: 'כפיפות מינהלית - מנכ"ל העירייה, כפיפות מקצועית - מנהל אגף הרכש'."

3.2 מנהל מחלקת הרכב

ב-1.6.16 סיים מנהל מחלקת הרכב את עבודתו בעירייה.

בשנת 2016 פורסמו שלושה מכרזים לתפקיד שהתפנה. רק במכרז שפורסם במארס 2017 אוישה המשרה.

4. כשירות הנהגים

4.1 תיקי נהג

סעיף 585(א) לתקנות מגדיר את אחריות קצין בטיחות בתעבורה: "1) לפקח על כך שהנהגים המועסקים על ידי המפעל או הנהגים ברכבו ימלאו אחר הוראות פקודת התעבורה והתקנות על פיה."

תקנות התעבורה והנחיות משרד הפנים ומשרד התחבורה קובעות כי אחריות קצין בטיחות לפקח על כשירות הנהגים ברכבי העירייה (רכבים צמודים ורכבי עבודה). קצין בטיחות נדרש לוודא בין היתר, כי כל אדם הנוהג ברכבי העירייה הוא כשיר מבחינה בריאותית לנהוג ברכב, מחזיק ברישיון נהיגה בתוקף כחוק ועוד. נוסף על כך, קצין בטיחות אחראי על בחינת והדרכת הנהגים המשתמשים ברכבי העבודה. בהתאם לסעיף 585(א) לתקנות, באחריות קצין בטיחות "8) לנהל כרטיס ורישומים לגבי רכב ונהגים על פי הפרטים שהורחה הרשות".

פרק ב' להנחיות משרד התחבורה לקציני הבטיחות בנושא "פיקוח על הנהגים והנהגים" (להלן - **נוהל משרד התחבורה נהגים**) קובע כי לכל נהג (לרבות אלו הנהגים ברכבים הצמודים) ינוהל "תיק נהג" בו יתועדו כל המסמכים הרלוונטיים. בניגוד להנחיות משרד התחבורה, נמצא כי קצין בטיחות לא ניהל "תיק נהג" בגין הנהגים המשתמשים ברכבים הצמודים.

כמו כן, בניגוד לתקנות, לא העביר קצין בטיחות דיווחים ולא קיים תיעוד לנהגים המורשים להשתמש ברכבי העירייה הצמודים, ובכלל זה צילום של רישיון נהיגה בתוקף לכל נהג.

נמצא כי לא נקבעה מדיניות המסדירה את הגורמים המורשים לנהוג ברכבים הצמודים. בהתאם לפוליסות הביטוח של הרכבים, הנהיגה ברכבים מותרת "לכל נהג".

נמצא כי במחלקת הרכב מנוהלים כ-200 תיקי נהג (רכבי עבודה). הביקורת בדקה קיומם של תיקי נהג במדגם של עשרה עובדים שנכללו ברשימת הנהגים המשתמשים ברכבי עבודה ונבחרו באופן אקראי (להלן - **מדגם הנהגים**). נמצא כי רק לשבעה מהעובדים מנוהל תיק נהג.

תגובת מנהל אגף הרכב:

"התשובות למס' סעיפים... נוגעות לתפקודו הלקוי והרשלני של קצין הבטיחות בתעבורה דאז..., עמו מוצה הדין בשימוע ובפיטורין... 4.1."

4.2 מעקב אחר הנהגים

סעיף 10 לפקודת התעבורה (נוסח חדש), תשכ"א-1961 (להלן - **פקודת התעבורה**), מחייב כל אדם המבצע שימוש ברכב להחזיק ברישיון תקף לרכב (בהתאם לסוג הרכב).

סעיף 35 לפקודת התעבורה מסמיך את בית המשפט לפסול רישיונות נהיגה שניתנו לנהגים במקרים של עבירות חמורות על חוקי התעבורה (כגון: נהיגה בשכרות, נהיגה במהירות גבוהה מהמותר והרשעות רבות לנהג).

בהתאם לטופס ההצהרה המעודכן של משרד התחבורה לשנת 2017, כל נהג נדרש להצהיר על כשירותו לנהוג ברכב ובין היתר:

- לא נפסל מלהחזיק ברישיון נהיגה על ידי בית המשפט, רשות הרישוי או קצין משטרה.
- רישיון הנהיגה שלו לא הותלה על ידי אף גורם.
- הנהג אינו צורך סמים או אלכוהול מעבר לכמות המותרת בדיון.
- הנהג מתחייב להודיע לקצין בטיחות על כל מקרה בו יוטלו הגבלות כלשהן על רישיון הנהיגה שלו.

בהתאם לנוהל משרד התחבורה בנושא "בטיחות בתעבורה", על מנת לוודא כי לאחר מועד ההצהרה של הנהג זה האחרון לא עשה עבירות תנועה חמורות או שנשלל רישיון הנהיגה שלו, על קצין בטיחות לדרוש ולקבל מהנהגים רישיונות נהיגה בתוקף והצהרות מעודכנות מדי שנתיים.

בבדיקת מדגם הנהגים נמצא כי משמונה מהנהגים לא התקבלה הצהרת נהג כמחויב בנוהל משרד התחבורה. לגבי שני הנהגים הנוספים, הצהרת הנהג חודשה במהלך הביקורת (במארס 2017).

נוסף על כך, לשלושת הנהגים שלא נמצא להם תיק נהג, לא נמצא גם צילום רישיון נהיגה.

זאת ועוד, לחמישה משבעת הנהגים להם נמצא תיק נהג, פג תוקף רישיון הנהיגה שהעתקו נמצא בתיק נהג. כלומר, הם לא נדרשו להמציא העתק מרישיון נהיגה חדש, ככל שישנו.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"התשובות למס' סעיפים... נוגעות לתפקודו הלקוי והרשלני של קצין הבטיחות בתעבורה דאז... עמו מוצה הדין בשימוע ובפיתורין... 4.2".

4.3 **בריאות הנהגים**

סעיף 585(א)4 לתקנות קובע כי קצין בטיחות אחראי "לפקח על כך שמצב בריאותם של הנהגים... יהיה תואם את דרישות דיני התעבורה".

בהתאם להבהרה שפרסם משרד התחבורה בנושא אופן המעקב של קציני הבטיחות אחר כשירות הנהגים, על קצין בטיחות לקבל מהנהג אישור רפואי המעיד על מצב בריאות תקין בשנתיים האחרונות.

טופס ההצהרה המעודכן של משרד התחבורה לשנת 2017 קובע כי כל נהג יצהיר בפני קצין בטיחות כי לא קיימת לו מגבלה בריאותית המונעת ממנו להחזיק ברישיון הנהיגה ולנהוג ברכב.

סעיף 6(א) לנוהל משרד התחבורה נהגים קובע כי קצין בטיחות יחתים כל נהג על הצהרת בריאות אחת לשנתיים.

בבדיקת מדגם הנהגים נמצא כי שמונה מהנהגים לא המציאו הצהרת בריאות כאמור. הצהרת הבריאות שהתקבלה משני הנהגים הנוספים חודשה במהלך הביקורת (במארס 2017).

תגובת מנהל אגף הרכש:

"התשובות למס' סעיפים... נוגעות לתפקודו הלקוי והרשלני של קצין הבטיחות בתעבורה דאז... עמו מוצה הדין בשימוע ובפיטורין... 4.3."

4.4 **בחירת הנהגים**

סעיף 2 לנוהל משרד התחבורה נהגים קובע כי קצין בטיחות לא יאפשר לאדם לנהוג ברכב אלא לאחר ש:

- בדק את עברו של הנהג החדש מבחינת כישוריו וניסיונו לנהוג בכלי רכב שבהם הוא אמור לנהוג.

- יערוך מבחן עיוני שיאפשר לעמוד על מידת ידיעותיו המחייבות אותו כדין על-פי התקנות. המבחן צריך לכלול ידיעה של התקנות הנוגעות לו, התמרורים והכרת הרכב בו הוא אמור לנהוג.

- יערוך מבחן מעשי אשר יכלול את מידת היכולת והמיומנות של הנהג להפעיל את כלי הרכב שבו ינהג בבטחה בכל תנאי הדרך.

סעיף 2(י) לנוהל משרד התחבורה נהגים קובע כי ממצאי המבחן ירשמו בכרטיס הנהג.

סעיף 1.א3) לנוהל עירוני בנושא "שימוש ברכב העירייה - בטיחות, אחזקה ומשמעת" (מספר 32.1001) (להלן - **נוהל עירוני בטיחות**) קובע: "קצין בטיחות בתעבורה יסמך עובד לנהוג ברכב העירייה, לאחר שהעובד עבר בהצלחה מבחן מעשי בנהיגה. דוגמת טופס '74-241 - הסמכה והרשאה לנהוג ברכב העירייה' - בתוספת א' לנוהל."

בבדיקת מדגם הנהגים לא נמצא תיעוד למבחן עיוני או מעשי שנערך, ככל שנערך, למי מהנהגים.

עוד נקבע בנוהל עירוני בטיחות, כי קצין בטיחות אחראי על "ביצוע ביקורת תקופתית יזומה של רישיונות נהיגה וכרטיס עבודה - לפחות אחת לשלושה חודשים". נמצא כי בשנים 2015-2016 לא תועדו בדיקות יזומות שנערכו, ככל שנערכו, בידי קצין בטיחות בתעבורה. בשנת 2017, נערכו בדיקות בטיחות בתעבורה, כנדרש.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"התשובות למס' סעיפים... נוגעות לתפקודו הלקוי והרשלני של קצין הבטיחות בתעבורה דאז... עמו מוצה הדין בשימוע ובפיטורין... 4.4."

4.5 **הדרכות ועדכוני חקיקה**

עוד קובע סעיף 585(5) לתקנות כי על קצין בטיחות:

"(5) להדריך את הנהגים... בענייני נהיגה, מעינה, פריקה, טיפול ברכב ודיני תעבורה;

(6) להמליץ בפני בעל המפעל בכל הנוגע להכשרתם ולהשתלמותם של הנהגים במפעל ולהנהיג סדרי בטיחות במפעל ובכל הנוגע לבטיחותם של הנהגים ושל הרכב."

סעיף 3 לנוהל משרד התחבורה נהגים קובע כי "על קצין הבטיחות לדאוג לכך שכל הנהגים והנהגים ברכב החברה יעודכנו בהתמדה בכל הנוגע לדינים ותקנות התעבורה המתייחסות אליהם..." בהתאם לנוהל, על קצין בטיחות לעדכן את הנהגים לגבי החובות החלות עליהם בתקנות התעבורה, שינויים בתקנות, אופן תפעול הרכבים,

לרבות מערכות ההיגוי והבלימה בתנאי דרך שונים, כללי נהיגה נכונה ועוד. כמו כן, על קצין בטיחות להציג בפני העובדים ניתוח של תאונות שהתרחשו ואירועים תחבורתיים לצורך הפקת לקחים.

לפי סעיף 3(ג) לנוהל משרד התחבורה נהגים, על ההדרכות להיעשות באמצעות כנסים, מפגשים מקומיים, שיחות יחיד ועוד.

לא נמצא תיעוד לכנסים ו/או מפגשים, ככל שנעשו, בידי קצין בטיחות. כמו כן, לא נמצא תיעוד לעדכוני חקיקה שהועברו בידי קצין בטיחות לנהגים.

סעיף 3ה. לנוהל משרד התחבורה נהגים קובע כי "פרטי התדרכים והקורסים ירשמו 'בכרטיס הנהג' הנוגע לעניין".

סעיף 3.א.5) לנוהל עירוני בטיחות מוסיף כי "קצין בטיחות בתעבורה אחראי לפרסם, להטמיע ולהדריך את הנהגים בכל הנוגע לכללי בטיחות בתעבורה, כגון: חובת המשתמשים בדרך, בקיאות בהפעלת הרכב, והירות, תמרורים, הובלת מטען וכד'; דוגמת חוזר פרסום והטמעה של כללי בטיחות - בתוספת ב' לנוהל" (תוספת ב' לנוהל כוללת רשימת הנחיות וכללי בטיחות לנוהג ברכב עירייה) וסעיף 8 לנוהל מוסיף כי "קצין בטיחות בתעבורה ישנן את עיקרי הנהל לנהגים לפחות אחת לשישה חודשים".

בתיקי מדגם הנהגים לא אותר מידע בדבר תדרכים וקורסים שעברו.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"התשובות למס' סעיפים... נוגעות לתפקודו הלקוי והרשלני של קצין הבטיחות בתעבורה דאז..., עמו מוצה הדין בשימוע ובפיטורין... 4.5".

5. בטיחות רכבי העבודה

5.1 כללי

בהתאם לסעיף 585 לתקנות, על קצין בטיחות:

"(1) לפקח על הוראות כל דין הנוגע לבטיחותם של עובדי דרך ולתקינותו של רכב בתחום המפעל; (2) לפקח על כך שהרכב של המפעל או המופעל על ידו יהיה בכל עת במצב תקין ושיתמלאו בו הוראות דיני התעבורה";

בסעיף 585(8) לתקנות נקבע כי קצין בטיחות ינהל כרטסת ורישומים נפרדים לגבי כל אחד מרכבי העירייה (להלן - **תיק רכב**).

סעיף 1 לנוהל משרד התחבורה בנושא "פיקוח על תקינות הרכב" (להלן - **נוהל משרד התחבורה רכב**) קובע כי בכל תיק רכב ירשמו הטיפולים והתיקונים שבוצעו לכלי הרכב במשך כל תקופת הפעלתו. בהתאם לנוהל, תיק הרכב יכלול פרטי זיהוי של הרכב, נתונים ומפרטיים טכניים, פרטי התיקונים שנעשו לרכב תאריך ביצוע התיקון, אסמכתא לביצוע התיקון, בדיקת הטסט השנתית ועוד.

נמצא כי לכל אחד מרכבי העירייה מנוהל תיק רכב ממוחשב במערכת ניהול הרכב, הכולל את פרטי הרכבים ורישומי התיקונים שנעשו לכל רכב.

המערכת הממוחשבת מאפשרת רישום ותיעוד של בדיקות טסט שנתיות של הרכבים, לרבות קבלת הודעות תזכורת ממוחשבות מדי שנה לגבי מועד הטסט השנתי ורכבים שלא עברו בדיקה שנתית במועד. עם זאת, קצין הבטיחות לא הקליד

למערכת את מועדי בדיקת הטסט השנתית של הרכבים והמעקב אחר ביצוע הבדיקות השנתיות נעשה באופן ידני.
הביקורת בחנה במדגם של 15 רכבי עירייה שנבחרו באופן אקראי, קיומו של רישיון רכב בתוקף, לרבות ביצוע בדיקת טסט שנתית במועד הנדרש. בכל המקרים שנדגמו נמצא כי נעשו בדיקות שנתיות במועד הנדרש.

5.2 **איתור תקלות**

נוהל משרד התחבורה רכב קובע כי קצין בטיחות יפעיל מערך דיווח של נהגים על תקלות ברכבים.
לפי סעיף 1(ד) לנוהל, קצין הבטיחות ינהל וינהיג טופס רישום הודעות על ליקויים לכל אחד מרכבי העירייה:
- תאריך מסירת ההודעה.
- שם הנוהג המודיע.
- מהות הליקוי ותיאורו.
- ההחלטה של קצין בטיחות באשר לאופי התיקון ומועד ביצועו.
נמצא כי לא קיים טופס דיווח לקצין בטיחות בדבר תקלות ברכבים ולא קיים תיעוד לדיווחים של נהגים על תקלות כאמור.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"התשובות למס' סעיפים... נוגעות לתפקודו הלקוי והרשלני של קצין הבטיחות בתעבורה דאז... עמו מוצה הדין בשימוע ובפיטורין... 5.2."

5.3 **בדיקת תקינות הרכבים**

סעיף 585 לתקנות קובע כי קצין בטיחות יפקח על כך שהרכבים יהיו בכל עת במצב תקין ושיתמלאו הוראות דיני התעבורה.
בסעיף 2 לנוהל משרד התחבורה רכב נקבע כי יש לבצע לרכבים טיפולים תקופתיים יזומים במטרה לשמור על תקינותם. טיפולים אלה צריכים להיעשות בהתאם להוראות היצרן של הרכב, תנאי העבודה (מספר ק"מ של נסיעה) ועוד.
עוד נקבע בסעיף 2 לנוהל זה, כי קצין בטיחות יבצע ביקורות תקופתיות אחת לשלושה חודשים לפחות, לבחינת תקינות רכבי העירייה.
לא נמצא תיעוד לבדיקות תקופתיות שנעשו, ככל שנעשו, לרכבי העבודה.
התקנות קובעות כי קצין בטיחות הוא הגורם האחראי על בטיחות כלי הרכב של העירייה, לרבות בדיקת הרכבים שבהם נמצאו תקלות, לאחר תיקון התקלות במוסכים.
סעיף 1(ה) לנוהל משרד התחבורה רכב קובע כי קצין בטיחות אחראי לבדיקת כל רכב שלגביו קיבל הודעה על ליקוי, ובכלל זה קביעת אופן הטיפול בליקוי (תיקון חלק, החלפתו, השבתת הרכב ועוד).
לפי סעיף ח(1) לנוהל, על קצין בטיחות לבדוק את תקינות הרכב לאחר תיקונו במוסך ולתעד את התיקונים בתיק הרכב.

לפי נוהל עירוני בטיחות, באחריותו של קצין הרכב (קצין בטיחות) בנוגע לתיקון ליקויים ברכב:

”בכל מקרה של תקלה או חשד לתקלה, יבצע קצין הרכב במינהל בדיקה/אבחון מקצועי של התקלה ויעביר את ממצאי הבדיקה למנהל הרכב אשר יחליט אם יש צורך להעבירו למוסך המורשה למפל בסוג הרכב המסוים.”

”מסירת הרכב למוסך ושיחרורו תיעשה ע”י קצין הרכב במינהל ובפיקוח המוסמך לכך באגף הרכב, אשר יעקבו אחר כל שלבי העבודה ויוודאו כי הרכב טופל בהתאם להנחיות/תקנים של יצרן הרכב; מומלץ להחתים את המוסך מראש על תיקון חוזר וללא תשלום של תקלות הנובעות מעבודה לקויה.”

נמצא כי קצין בטיחות אינו קובע ואינו מאשר את התיקונים אשר יבוצעו ברכבי העירייה שבהם נמצאו תקלות. כמו כן, הוא אינו בוחן את תקינות רכבי העירייה לאחר תיקונם, אף לא במקרים בהם נעשו תיקונים בעלי אופי בטיחותי (כגון: תיקוני בלמים, החלפת צמיגים, תיקון לאחר תאונה ועוד). לא נמצא כי החתימו את המוסכים מראש על תיקון חוזר וללא תשלום של תקלות הנובעות מעבודה לקויה.

תגובת מנהל אגף הרכב:

”התשובות למס’ סעיפים... נוגעות לתפקודו הלקוי והרשלני של קצין הבטיחות בתעבורה דאז... עמו מוצה הדין בשימוע ובפיטורין... 5.3.”

6. תיקון כלי רכב

6.1 כללי

רכבי העבודה של העירייה מטופלים במוסכים המספקים לעירייה שירותי מכוונאות, חשמל, החלפת צמיגים ועוד.

במחלקת הרכב מועסקים שני מפקחי מוסכים שתפקידם לפקח ולערוך בקרה על עבודת המוסכים, לרבות בדיקת הרכבים בהם נמצאו תקלות לפני העברתם למוסך, קביעת התיקונים הנדרשים לכל רכב ובדיקת הרכב לאחר יציאתו מהמוסך.

להלן המוסכים העיקריים מהם נרכשו שירותים בתקופה המבוקרת בסכום של 2,076,509 ש”ח:

הסכום ששולם לספק, בש”ח				השירותים שסופקו	ספק (מוסך)
שנת 2016	שנת 2015	שנת 2014	סה”כ		
105,752	60,145	41,040	206,937	פחחות וצבע	ד”ס - שירותי מוסכים*
66,159	203,550	216,140	485,849	תיקון טנדרים	י”מ*
129,807	6,439	13,010	149,256	תיקון טנדרים	מוסך הח’
170,303	199,210	58,786	428,299	תיקון משאיות	מוסך ר’
111,358	141,842	122,096	375,296	מכירה ותיקון צמיגים	ע’
157,163	166,490	107,219	430,872	עבודות חשמל	אר”ר בע”מ
740,542	777,676	558,291	2,076,509		סה”כ

* לא הוצגו לביקורת פרוטוקולים לבחירת המוסך (ראו סעיף 6.2.ב.).

תגובת חשב המינהל:

"פחחות וצבע - מבוצע במקרים של תאונות, ד"ס הינו מוסך הסדר של חברת הביטוח, העירייה משלמת למוסך והחזר מתקבל מחברת הביטוח לאחר 90 יום." "י"מ - מוסך מרכזי... המוסך שאיתו העירייה התקשרה בתיקון טנדרים לפני 2016, בהליך הצעות מחיר שבוצע בתחילת 2016 זכה מוסך ר'." הביקורת בחנה באופן מדגמי שירותי תיקון שסיפקו המוסכים הנ"ל בשנים 2015-2016.

6.2 התקשרות עם מוסכים

א. בהתאם לתקנות המכרזים (עירויות), תשמ"ח-1987, היקף ההתקשרות עם כלל המוסכים מחייב פרסום מכרז. נמצא כי בשנים 2015-2016, לא נערך מכרז לבחירת מוסכי שירות. זאת, אף שבפרוטוקול מ-2.3.16 שעניינו "פתיחת מעטפות הצעת מחיר למוסכי מכונאות רכב עבור טנדרים ומשאיות" צוין כי "יש לצאת למכרזים בהקדם". ב. לפי נוהל עירוני בנושא "נוהל תיקון כלי רכב עירוניים" (מספר 32.1003) (להלן - **נוהל עירוני תיקון רכבים**), בהשבתה של רכב ולאחר זיהוי תקלה יש לפעול כדלקמן:

"1) יחידת הרכב תפנה במייל או בפקס' למספר מוסכים לקבלת הצעת מחיר/אומדן משוער של עלות התיקון ותמלא הזמנה בהתאם להוראות [נוהל עירוני הזמנות].

2) בפנייה לקבלת הצעות מחיר יידרש המוסך להתייחס לכל מרכיבי התיקון: עבודה, חלפים, פירוקים, מילוי שמנים וכיו"ב; על מנת להשוות בין הצעות המחיר, יש להוסיף את עלויות הגרירה למוסך המתאים.

3) אם לאחר הפירוק מתברר שעלויות התיקון שונות מאלו שנאמדו, יציג המוסך את העלויות המעודכנות; מנהל יחידת הרכב יבדוק סבירותן ובמידת הצורך יעדכן את החשב ויכין הזמנה משלימה.

4) במידה ונדרש תיקון דחוף ולא ניתן להמתין לאישור ההזמנה, יתקבל אישור מלפוני מחשב המינהל/גזברות (בהתאם לסכום), ובמקביל תועבר מיידית הזמנה לאישור, בצירוף מכתב ממנהל יחידת הרכב, המפרט את הסיבה לדחיפות. לא אותרו פרוטוקולים של ועדת רכש ו/או מסמכים המעידים על קבלת הצעות מחיר מהספקים בשנת 2015.

בשנת 2016, פנה חשב המינהל לקבלת הצעות מחיר ממוסכים, לצורך בחירת מוסכים עימם תעבוד העירייה. הפנייה למוסכי המכונאות בחלק מהמקרים נעשתה לצורך קבלת אחוז הנחה שיינתן לעירייה בעת רכישת חלקי חילוף מקוריים ועבור תעריף שעת עבודה שישולם למוסך עבור תיקון הרכבים. המשמעות היא שהצעות המחיר שהתקבלו אינן מסדירות את המחירים של חלקי חילוף שאינם מקוריים. לדברי חשב המינהל, במקרים אלה החלקים נרכשים במחיר נמוך ממחיר החלק המקורי, בהתאם לאישורו של מנהל מחלקת הרכב.

נמצא כי הפניות למוסכים לא כללו תנאי סף מקצועיים המפרטים את הציוד, דרישות הבטיחות והניסיון (ותק) הנדרש מכל מוסך המעוניין להציע את שירותיו לעירייה. כמו כן, לא כללו עלויות גרירה. עוד יצוין, כי קצין בטיחות לא בחן ולא אישר את המוסכים שאיתם התקשרה העירייה.

המעטפות הסגורות נפתחו בישיבת "ועדה מינהלית" שחבריה היו מנהל אגף הרכש, חשב המינהל וסגניתו (בשתי ישיבות השתתף גם עוזר מנהל מחלקת הרכב ומפקח מוסכים).

לארבע התקשרויות שנעשו עם מוסכים בשנת 2016 נרשם פרוטוקול פתיחת הצעות מחיר:

תאריך פרוטוקול	נושא	מספר הצעות מחיר	הערה
02.03.16	מוסכי מכונאות רכב עבור טנדרים ומשאיות	3	(1)
18.04.16	מוסכי חשמל רכב	4	(2)
18.04.16	מוסכי מכונאות רכב עבור טנדרים	3	(3)
13.06.16	שירותי צמיגים	3	(4)

הערות ללוח:

(1) ההצעה המיטבית בנוגע לשירותי מכונאות עבור משאיות התקבלה ממוסך הממוקם ביהוד. לגבי בחירה זו השיב קצין בטיחות ב-27.3.17 למנהל מחלקת הרכב דאז: "על מנת לתת חוות דעת מקצועית אני צריך לבדוק מספר דברים הכרחיים, כמו לנסוע לבקר במוסך..." באותו מועד כתב קצין בטיחות דאז: "בהמשך לבדיקה המקצועית שערכתי ב[מוסך הזוכה] להלן חוות דעתי... המרחק מחניית המשאיות ברמת אליהו למוסך... יש לחשב גם ק"מ נסיעה של רכב ליווי להחזרת הנהג שנוסע למוסך... יש לציין כי מבחינה מקצועית לא מומלץ להיכנס למוסך ולתקן רכב במוסך עם מגרעות כנ"ל, המחיר שנשלם על כך הוא גדול יותר מהחיסכון... עלי להמליץ מבחינה מקצועית על מוסכי השירות שאנו עובדים עימם..." לדעת הביקורת, יש טעם לפגם בכך שהבדיקה על אודות מיקום המוסך, סוג השירות ואיכותו נערכה לאחר זכייתו של המוסך ולא לפני שנערכה פנייה לקבלת הצעות מחיר. חוות דעתו של קצין בטיחות צורפה לבקשה לאישור של ועדת פטור את ההתקשרות עם מוסך אחר שהגיש הצעת מחיר, לגביו נרשם: "עובדים כיום עם מוסך ר' - מרוצים".

תגובת חשב המינהל:

- "1. הפנייה כללה תנאי סף (אישור מוסך מורשה משרד התחבורה, אישור מורשה יבואן, מספר מינימלי של מתקני הרמה ועוד).
2. קצין הבטיחות היה שותף מלא בקבלת הצעות המחיר ובקביעת תנאי הסף.
3. הפנייה לוועדת הפטור נעשתה מכיוון שלא היה פער גדול בין הספקים. הספק הזוכה היה מחוץ לעיר, להתקשרות עם מוסך מחוץ

לעיר יש עלויות נלוות שלא ניתן היה להביאן בחשבון בשלב הצעת המחיר ולכן הנושא עלה לשיקול דעת ועדת הפטור.

4. לאחר שמוסד י' זכה, קצין הבטיחות ביצע בדיקה על מנת לאשר ההתקשרות עם המוסד, חו"ד של קצין הבטיחות הינה טיעון נלווה ולא עיקרי."

(2) רק המוסד שנבחר הגיש הצעה לרכיב "תיקון דרך". מנגד, מוסד זה לא הגיש הצעה לרכיב "חלפים בעבודות גדולות". בפרוטוקול אין התייחסות לכך.

בהצעות המחיר לא מצוין האם מדובר על חלפים מקוריים, למעט הצעת הזוכה שרשם "הנחה על חלפים משופרים או תחליפי 33% לכל סוגי הרכבים".

באף אחת מההצעות לא מצוינים פרטי איש קשר של הספק, אלא חותמת של הספק בלבד, על שתיים מההצעות לא רשומים כתובת הספק ומספר טלפון ושתיים מההצעות המחיר אינן נושאות תאריך. זאת, בניגוד לסעיף 3.א8. לנוהל עירוני הזמנות הקובע כי "יש להקפיד כי הצעות המחיר נחתמו ע"י הספק, בציון תאריך החתימה, חותמת הספק, וציון שם החותם; אם בוצע תיקון כלשהו, מבצע התיקון יחתום בציון שמו המלא, בסמוך לתיקון. יש לוודא כי כל פרטי המציע רשומים, לרבות מס' טלפון וכתובת הספק".

תגובת סגנית חשב המינהל:

"הפנייה לספקים ציינה במפורש - חלקים משופרים, תחליפים ולא כללה חלקים מקוריים. הנחה של הספק בגובה של 33% ניתנה על כל החלפים (על כן זה כולל גם חלפים גדולים). הצעות הספקים התקבלו במעטפות סגורות ונערך תהליך של פתיחת הצעות מחיר שהתקיים על פי הנוהל."

תגובת חשב המינהל:

"1. תיקון דרך לא היה מרכיב שקבע את זהות הספק, הספק הזוכה היה עדיף בכל הפרמטרים ולכן לא נדרשה התייחסות.

2. בכל המקרים מדובר על חלפים מקוריים. אין מחיר אחיד להשוואה בחלפים תחליפיים ומשומשים."

(3) בהצעות המחיר אין התייחסות להנחה על חלפים לא מקוריים.

באף אחת מההצעות לא מצוינים פרטי איש קשר של הספק, אלא חותמת של הספק בלבד, על אחת ההצעות לא רשומים כתובת הספק ומספר טלפון ושתיים מההצעות המחיר אינן נושאות תאריך.

(4) בפנייה האחידה נרשם שהמועד האחרון להגשת ההצעות הוא 30.12.15. כאמור, הוועדה התכנסה רק כחצי שנה לאחר מכן.

בפרוטוקול צוין כי אחד מהספקים שאליו פנו אינו מספק חלק מהקטגוריות הנדרשות, וספק נוסף "לא נתן הצעה, ציין כי לטענתו 'המכרז מכור'".

תגובת חשב המינהל:

"שירותי צמיגים, קבלת הצעות מחיר מפנצ'ריות היה תהליך ארוך ומסורבל, ספקים דחו אותנו הלוך ושוב."

תגובת מנהל אגף הרכש:

"למרות הקושי שבהתקשרות חוזית מול מוסכים, ולמרות שבכל הרשויות בהן בדקתי (הרבה רשויות) לא קיימת כלל התקשרות, אנחנו הרמנו את הכפפה וכעת בשלבי כתיבה מתקדמים של מכרזים לאחזקת טנדרים, משאיות וצמיגים שיתפרסמו בקרוב."

תגובת חשב המינהל:

1. בשנת 2015 נכנסתי לתפקיד ולאחר לימוד הנושא התחלנו להסדיר ההתקשרויות ביחידת הרכב. למרות שבמרבית שנת 2016 לא היה מנהל ליחידת הרכב ולא קצין בטיחות בתעבורה, נעשה מאמץ מרוכז מצד אגף הרכש ויחידת הרכב והוסדרו רוב ההתקשרויות עם ספקים.
2. למיטב הבנתי אין לראות את כל ההתקשרות עם המוסכים השונים כמקשה אחת אשר מחייבת יציאה למכרז.
3. לאחר ניתוח הנתונים ובראייה רב שנתית התקבלו החלטות לצאת למכרז, צפי ספקים זוכים בחודשים הקרובים."

ג. לפי נוהל עירוני תיקון רכבים, "יחידת הרכב תפעל לקבל מראש מחירון גרירת כלי רכב (על פי סוגי כלי הרכב, עיר מוצא ועיר יעד), המחירון יעודכן באופן שוטף; בהתעורר צורך בגרירה של רכב - תיכללנה עלויות הגרירה בתחשיב;" לביקורת לא הוצג מחירון גרירת רכב, וכאמור, מרכיב זה לא נכלל בפניות האחידות שהועברו למוסמכים לקבלת הצעות מחיר.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"תוקן, קיים מחירון."

תגובת חשב המינהל:

"גרירת כלי רכב, התקשרות בסכומים נמוכים, יחידת הרכב קיבלה הצעות מחיר לפי העניין. הנושא יוסדר באמצעות ספק זוכה בתקופה הקרובה."

ד. נמצא כי המינהל לא חתם עם המוסכים על הסכמים המסדירים את תנאי ההתקשרות, ובכלל זה קיומו של כיסוי ביטוחי למוסך (למקרה של רשלנות בתיקון רכב העלולה לגרום לתאונה).

6.3 תיקוני הרכבים

לפי נוהל עירוני תיקון רכבים, "עם התגלות תקלה בכלי רכב עירוני, יבדוק מכוונאי/איש מקצוע מיחידת הרכב וינסה לזהות/לאתר את מקור התקלה..." מנהל מחלקת הרכב מסר כי רכבים שבהם נמצאות תקלות מועברים לבדיקה במוסך לקביעת התיקון הנדרש. מפקחי המוסכים בוחנים את סבירות מהות התיקונים והעלויות שנדרשו ומאשרים למוסך לבצע את התיקון המוצע.

מפקחי המוסכים מפקחים למוסך הזמנת רכש המופקת ממערכת ניהול הרכב, הכוללת תיאור של הפריטים שאישרו לתיקון הרכב. יש לציין כי בנוהל עירוני תיקון רכבים אין התייחסות להפקת הזמנות מהמערכת לניהול הרכב, אלא רק ממערכת הרכש המשמשת את כלל היחידות העירוניות (הנוהל מפנה לנוהל עירוני הזמנות).

נמצא כי חלק מההזמנות שהפיקו המפקחים ממערכת ניהול הרכב אינן כוללות את המחירים שנקבעו, ככל שנקבעו, לחלקי החילוף שביקש מוסך לצורך תיקון הרכב. על סמך המידע בהזמנות אלה מופקת הזמנה נוספת ממערכת הרכש.

נוסף לעלות חלקי החילוף, משלמת העירייה למוסכים עבור זמן העבודה שהושקע בתיקון הרכב (שעות עבודה). נמצא כי ההזמנה המופקת למוסך לפני ביצוע התיקון אינה כוללת את מספר שעות העבודה שישולמו למוסך עבור העבודה. לאחר תיקון הרכב, מגיש המוסך למפקחי המוסכים חשבונית עבור התיקון שבוצע. החשבון כולל את חלקי החילוף שבהם השתמש ושעות העבודה שהושקעו. מפקחי המוסכים בוחנים את סבירות החשבונות ומעדכנים את ההזמנה הרשומה במערכת לפי פריטים, כמויות ומחירים שדרש המוסך.

יש לציין כי לא קיימת בקרה ו/או תיעוד במערכת ניהול הרכב של שינויים ותיקונים שעשו מפקחי המוסכים בהזמנות הרכש (תוספת של חלקי חילוף שלא נקבעו מראש בהזמנה, רישום מחירים שגויים, מחירים שנקבעו לפריטים שלגביהם לא נקבע מחיר מראש בסיכום עם המוסך ועוד).

תגובת סגנית חשב המינהל:

"מערכת הרכש אינה יכולה לבצע תיעוד של תוספות או רישום של מחירים שגויים."

תגובת חשב המינהל:

"הזמנות במערכת לניהול רכב - הנחיה ניתנה ומיושמת באופן מלא להקפיד על הוצאת הזמנה הכוללת מחיר העלות המוערך שסוכם בעת כניסת הרכב למוסך ועדכון ההזמנה עם כל שינוי עד יציאת הרכב מהמוסך."

6.4 תשלום למוסכים

החשבוניות שאישרו מפקחי המוסכים לתשלום מועברות למזכירת מחלקת הרכב להקלדה למערכת ניהול הרכב. המערכת הממוחשבת כוללת נתונים של הזמנות וחשבוניות הספקים בחלוקה לפי רכבים שבהם נעשה כל תיקון.

לאחר מכן, החשבוניות מוקלדות למערכת הרכש בידי מזכירת מחלקת הרכב ומועברות בצירוף הזמנות הרכש לחשבות המינהל לצורך אישור החשבון וביצוע התשלום למוסך.

יודגש, כי עד ליוני 2017, לא נרשמו הזמנות רכש (שהופקו ממערכת ניהול הרכב) במערכת הרכש. החל מיוני 2017, מזכירת מחלקת הרכב מקלידה את הזמנות הרכש גם למערכת הרכש.

נמצא כי לא קיים ממשק ממוחשב בין מערכת ניהול הרכב למערכת הרכש. בשל היעדר ממשק זה, נעשה רישום כפול של הפקת הזמנות וחשבוניות ספקים - פעם אחת במערכת ניהול הרכב ופעם נוספת - במערכת הרכש.

היעדר ממשק ממוחשב להעברת הנתונים גורם לעבודה כפולה ומיותרת, ואף עלול לאפשר תשלום של חשבוניות ספקים שלא נרשמה בגינן הזמנת רכש במערכת ניהול הרכב. יצוין, כי במדגמי הביקורת לא נמצא מקרה בו שולמה חשבונית במערכת הרכש ללא הזמנת רכש שהופקה ממערכת ניהול הרכב.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"תוכנת ניהול ציי רכב... אינה מתממשקת עם תוכנת הרכש והפיננסים, נשמח לו יהיה ממשק כזה."

תגובת סגנית חשב המינהל:

"היעדר ממשק ממוחשב להעברת נתונים בין מערכת ניהול הרכש למערכת הרכש אכן מקשה על הבקרה והמעקב אחר התנהלות."

תגובת חשב המינהל:

"ממשק בין מערכת ניהול רכב למערכת הרכש - הנושא נבדק מול מערכת [ניהול הרכב] ומול חברת [מערכת הרכש]. הממשק הזמין הינו העברת פקודת תשלום ישירות ממערכת הרכב למערכת הנהלת חשבונות. מכיוון שהתהליך אינו כולל שרשור הזמנות בהתאם להרשאות ואינו מאפשר בקרה על התשלומים הנושא נדחה."

6.5 בדיקה מדגמית של תיקוני רכבים

הביקורת הפיקה ממערכת ניהול הרכב דוחות המפרטים את כל החשבוניות שהתקבלו מהספקים עבור שירותי טיפול ברכבי העירייה. בדוחות נבחן תהליך הרכש לגבי מדגם שכלל עשר הזמנות חריגות לכאורה, שהופקו למוסכים. להלן ריכוז הממצאים:

- רכבי העירייה הועברו לתיקון במוסכים מבלי שנמצא תיעוד לתקלות ברכבים (כגון, דיווחים של נהגים על תקלות) ומבלי שהתקבלו מהמוסך או ממוסכים נוספים, הצעות מחיר לתיקון הרכב. המוסכים קבעו את עלויות התיקונים לאחר סיום העבודות.
- ההזמנות שהפיקו מפקחי המוסכים לא כללו את כל הפריטים שנדרשו לתיקון ואת המחירים שסוכמו עם המוסך. לעיתים, ההזמנות הופקו בדיעבד, לאחר קבלת השירות מהמוסך.
- המוסכים הגישו חשבונות לתשלום עבור פריטים שלא נכללו בהזמנות ובמחירים אשר סוכמו בין המוסכים למפקחי המוסכים, בעל-פה, ללא פיקוח ובקרה. בחלק מהמקרים, החשבונות הוגשו מבלי שהמוסכים ציינו בהם כי נתנו לעירייה הנחות ממחירון המוסך.
- לעיתים, דרישת התשלום עבור שעות העבודה הוגשה לעירייה ללא פירוט השעות שהושקעו בפועל (תשלום בסכום גלובאלי עבור העבודה).
- מפקחי המוסכים רכשו מצבר לרכב לאחר מכירתו והעברת הבעלות לקונה.

- לפי נוהל עירוני תיקון רכבים, בנוגע לרכב מושבת שלא זוהתה התקלה בו, "ינחה מנהל יחידת הרכב לגרור את הרכב למוסך נבחר לצורך מתן הצעת מחיר של עלות התיקון כולל עלויות הגרירה:

1) אם הצעת המחיר של המוסך הנבחר התיקון נמוכה מ-5,000 ש"ח - יבוצע התיקון במוסך אליו נגרר הרכב.

2) אם הצעת המחיר של המוסך הנבחר התיקון עולה על 5,000 ש"ח - יפנה מנהל יחידת הרכב במייל/פקס' לשני מוסכים נוספים בבקשה לקבל הצעת מחיר התואמת את המפרט שהתקבל מהמוסך הנבחר; אם הצעות המחיר שתתקבלנה, כולל גרירה, תהיינה נמוכות ב-10% ומעלה מהצעת המוסך הנבחר, יגרר הרכב למוסך שהציע את המחיר הזול יותר.

3) בשני המקרים יכין אגף הרכב הזמנה לביצוע התיקון ויעבירה מיידית בצירוף הצעות המחיר לאישור מנהל אגף רכש ולוגיסטיקה, חשב מינהל אמרכלות וראש מינהל אמרכלות, בציון הסעיף התקציבי ממנו ישולם התיקון. במקרים דחופים תועבר ההזמנה לאישור חשב המינהל בפקס'.
לא אותרו הצעות מחיר שהתקבלו מהמוסכים אליהם נגררו רכבים.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"צריך להבין כי רכב נכנס למוסך על סמך תלונה ראשונית ובהזמנה מתוך [מערכת ניהול הרכב], בסיום העבודה ולאחר בדיקת מפקח המוסכים ניתן להוציא הזמנה מדויקת."

להלן פירוט הממצאים:

א. טרקטור מספר 18-218-72

לפי פרוטוקול הוועדה המינהלית לפתיחת הצעות המחיר מ-9.9.15, הוחלט שלא למכור את הטרקטור מאחר שכל הצעות המחיר שהתקבלו היו נמוכות ממחיר המינימום שנקבע.

מנהל אגף הרכש החליט למכור את הטרקטור לאדם פרטי בתמורה ל-100,000 ש"ח (מחיר המינימום).

ב-7.10.15 התקבלה התמורה בעירייה וב-8.10.15 בשעה 9:48, דיווח קצין בטיחות למנהל האגף כי העברת הבעלות לזוכה הושלמה.

באותו היום, בשעה 12:03 הפיק מפקח המוסכים הזמנת רכש לרכישת מצבר ממוסך אר"ר בע"מ עבור הטרקטור שנמכר.

לא נמצא תיעוד לדיווח שהועבר בשל תקלה בטרקטור, ככל שהייתה, ובכל מקרה, נוסח הפנייה לספקים של אגף הרכב נקבע כי "כלי הרכב יימכר במצבו הפיזי הנוכחי. באחריות המציע לראות את כלי הרכב/הציוד בתיאום עם מנהל מחלקת הרכב... העירייה רשאית להשתמש בכלי הרכב/הציוד עד להעברת הבעלות".

להלן פרטי הזמנת הרכש שהופקה ממערכת לניהול הרכב למוסך :

תאריך	תיאור הרכב	מספר רישוי	תיאור הטיפול	כמות	מחיר
08.10.15	טרקטור	18-218-72	מצבר 95 אמפר	1	לא נרשם

ההזמנה הופקה ללא רישום של מחיר הפריט המוזמן, ולא נמצאה הצעת מחיר שהתקבלה מהמוסך לרכישת הפריט. כמו כן, לא אותרה תעודת משלוח המעידה על קבלת המצבר, מועד קבלתו והתקנתו בטרקטור. ב-11.10.15 הגיש המוסך חשבון לתשלום בסך 945 ש"ח עבור מכירת מצבר 100 אמפר ולא עבור מכירת מצבר 95 אמפר, כפי שנרשם בהזמנה. החשבון אושר לתשלום בידי מנהל המוסכים.

תגובת סגנית חשב המינהל:

"בתהליך המכירה שהתקיים חשב המינהל היה שותף אך ורק בהליך הראשוני בו נפסלו ההצעות ולא היה מודע ומעורב בהליך. על כן, לחשב לא הייתה יכולת לדעת על רכישת מצבר לאחר מכירת הרכב וכתוצאה מכך אושר תשלום החשבונית (בזמן קבלת החשבונית אצל החשב לאישור לא נרשם תיעוד לכך)."

תגובת חשב המינהל:

"מכירת הרכב לא הובאה לידיעתו."

תגובת מנהל אגף הרכש:

"הטרקטור נמכר במחיר גבוה מערכו, הייתה הצעת מחיר לתיקון בעשרות אלפי ש"ח שלא בוצעה בסמוך למכירתו על מנת להיפטר ממנו כפי שהוא, המצבר הינו ייחודי רק לטרקטור זה והקודם שבק חיים, הטרקטור היה צריך לצאת בנסיעה עצמית כי החלופה הייתה עלויות גרירה או ביטול העסקה, מה שהיה מחייב לבצע את התיקון היקר בטרם מכירה."

יש להדגיש כי רכבי העירייה נמכרים במצבם הנוכחי ובאחריות הרוכש לבחון את מצב הרכב טרם הגשת ההצעה. כאמור, העירייה רכשה את המצבר לאחר ששולמה התמורה עבור הטרקטור ובוצעה העברת הבעלות לרוכש.

תגובת חשב המינהל:

"ככלל לא יבוצעו תיקונים ברכב שנמכר, ככל שיש צורך לבצע תיקונים יבוצע כפוף לאישורים המתאימים, רכישת המצבר בוצעה בסמכותו של מנהל האגף." "ככלל לפני כניסת רכב לטיפול, עובדי יחידת הרכב נכנסים למערכת הרכב ובודקים מה הטיפולים שבוצעו בו על מנת למנוע תיקונים/החלפות שכבר בוצעו או שנמצאים במסגרת אחריות, נחدد הנחיה זו." "בכדי לבצע בקרה טובה יותר ולמנוע מקרים כגון אלו הותקנה תוכנת ניהול רכב בחשבות המינהל."

ב. טנדר מספר 28-846-32

- רכישת מצבר

ב-6.10.15 הפיק מפקח מוסכים דאז² הזמנה למוסך אר"ר בע"מ עבור רכישת מצבר:

תאריך	תיאור הרכב	מספר רישוי	תיאור הטיפול	כמות	מחיר
06.10.15	טנדר	28-846-32	מצבר	1	לא נרשם

ב-10.10.15 (ארבעה ימים לאחר ההזמנה) סיפק המוסך את המצבר והפיק תעודת משלוח וחשבונית בסך 713 ש"ח. לפי תעודת המשלוח והחשבונית, סיפק המוסך מצבר 80 אמפר של חברת שנפ, לרבות אחריות של 12 חודשים. ב-26.11.15 הפיק מנהל מחלקת הרכב דאז הזמנה נוספת לרכישת מצבר נוסף וזהה עבור הטנדר:

תאריך	תיאור הרכב	מספר רישוי	תיאור הטיפול	כמות	מחיר
26.11.15	טנדר	28-846-32	מצבר שנפ	1	לא נרשם

באותו היום (26.11.15) סיפק המוסך מצבר נוסף והפיק תעודת משלוח וחשבונית בסך 713 ש"ח. לפי תעודת המשלוח והחשבונית, סיפק המוסך מצבר 80 אמפר של חברת שנפ. מנהל מחלקת הרכב אישר את החשבונית לתשלום.

לא נמצא תיעוד לדיווח שהועבר בנוגע לבעיות חשמל ברכב, ככל שהיו. כמו כן, הזמנות הרכש הופקו מהמערכת לניהול הרכב ללא רישום של סוג המצבר המוזמן והמחיר שסוכם לרכישתו. לא אותרו הצעות מחיר שהתקבלו מהמוסך עבור המצברים.

ב-3.11.16 הושבת הרכב עקב תאונה, אך אף שברכב הותקנו מצברים חדשים, לא נמצא תיעוד לפירוקם והעברתם לרכב אחר.

- שירותי גרירה

כאמור, הטנדר הושבת ונמסר לחברת הביטוח. טרם מסירתו, נגרר הרכב למוסך לצורך פירוק ארגז הטנדר והעברתו לטנדר אחר.

מנהל מחלקת הרכב הפיק הזמנה ממערכת ניהול הרכב עבור גרר ב' לצורך גרירת הרכב למוסך:

תאריך	תיאור הרכב	מספר רישוי	תיאור הטיפול	כמות	מחיר
25.10.16	טנדר	28-846-32	גרירה לכפר סבא	1	לא נרשם

ההזמנה הופקה ללא רישום של מחיר הפריט המוזמן. כמו כן, לא נמצאה הצעת מחיר שהתקבלה מחברת הגרירה לגרירת הרכב.

² נכון למועד הביקורת, הוא מועסק בתפקיד מנהל מחלקת הרכב.

ב-31.10.16 הגישה חברת הגרירה חשבון בסך 819 ש"ח עבור שתי גרירות שנעשו לרכב. לא הופקה הזמנה עבור ביצוע הגרירה הנוספת. מנהל מחלקת הרכב אישר את החשבון לתשלום. לא נמצאו תעודות משלוח המעידות על מספר הגרירות שבוצעו בפועל ומועד כל גרירה.

תגובת מנהל אגף הרכש :

"...לטנדר מסוג איסוזו די-מקס יש שני מצברים במקור ולכן הוחלפו שניים. בעת שהטנדר נמכר, הועברו המצברים לרכב אחר. חשבונית הגרירה הינה 'הלוך ושוב' מבחינת הגורר אלו אולי שתי גרירות, בפועל שולמה אחת שכללה את מלוא המסלול." [ההדגשה במקור]

תגובת סגנית חשב המינהל :

"רכישת מצבר - בטנדר הנ"ל מורכבים 2 מצברים... שירותי גרירה - לאחר בירור מול מח' הרכב הגרר המתין במוסך לפירוק הארגז וביצע גרירה נוספת למוסך העירייה - קיימת טעות ברישום ההזמנה."

תגובת מנהל מחלקת הרכב :

"הרכישה הנוספת המוזכרת בסעיף הינה רכישה למצבר שני שמותקן בטנדריים ולא מצבר נוסף (בכל טנדר מותקנים ע"י היצרן שני מצברים). בנוסף מדובר בגרירה אחת עם עצירה לשם פירוק ארגז רכין... עם הערת עורך הביקורת הננו מקפידים על רישום של מחיר הפריט המוזמן בהזמנה ועל רישום ופירוט התואם את החשבונית."

יש לציין כי הביקורת לא מצאה מסמך המעיד על העברת המצברים מהטנדר לטנדר אחר. מנהל מחלקת הרכב מסר כי הטנדר נמכר יחד עם המצברים. כמו כן, תגובת מנהל אגף הרכש, לפיה נעשתה גרירה אחת למוסך (הלוך ושוב) אינה עומדת בקנה אחד עם תגובת מנהל מחלקת הרכב, לפיה נעשתה גרירה אחת למוסך עם עצירה בדרך לצורך פירוק הארגז.

ג. נגרר מספר 84-196-15

במועד לא ידוע העביר מנהל מחלקת הרכב את הנגרר לתיקון במוסך מ"מ בע"מ. הנגרר נמסר לתיקון מבלי שנמצא תיעוד להצעת מחיר עבור העבודה. ב-12.1.16, לאחר תיקונו, הגיש המוסך למחלקת הרכב חשבון בסך 1,000 ש"ח, לפני מע"מ בגין תיקון "יצול" קדמי, החלפת פנס קומפלט, החלפת 2 פלטות מחזירי אור.

ב-14.1.16 הפיק מנהל מחלקת הרכב הזמנה ממערכת לניהול הרכב למוסך :

תאריך	תיאור הרכב	מספר רישוי	תיאור הטיפול	כמות	מחיר
14.01.16	נגרר	84-196-15	ציר מחוזק פנס יישור יצול עקום פסים זוהרים	1 1 1 1	לא נרשם

הזמנת העבודה שהופקה בדיעבד, לא כללה את הכמויות ומחירי הפריטים, אלא מחיר אחד כולל. ההזמנה הודפסה והועברה למוסך ב-24.1.16. לאחר קבלת ההזמנה, ביטל המוסך את החשבון שהפיק ב-12.1.16 והגיש חשבון מתוקן עבור אותם הפריטים שדרש בחשבון הקודם, בתוספת תשלום עבור "ציר מחוזק כבלים" (לא נכלל בהזמנת העבודה).

החשבון המתוקן הסתכם ב-3,000 ש"ח, לפני מע"מ. גם בחשבון המתוקן לא פירט המוסך את הסכומים בגין מרכיבי העבודה.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"בנגרר תוקן יצול לקראת מבחן רישוי שנתי, הנגרר נכשל בטסט על ליקוי בסרן והוחזר לתיקון, הספק התבקש לבטל החשבון הראשון ולאחד שני התיקונים לחשבון אחד."

תגובת סגנית חשב המינהל:

"בבדיקה מול אגף הרכב והחומר המתויק בתיק רכב נמצא: נגרר זה נמסר לתיקון במוסך כהכנה לטסט ובוצע טיפול לאחר מכן הנגרר ניגש לטסט ונכשל. אזי אגף הרכב העביר את הנגרר שוב למוסך על מנת לתקן את הליקוי וכתוצאה מכך קיימת התוספת הכספית. מאחר ובמערכת ניהול צי הרכב לא נרשמו סכומים ולא קיים תיעוד ושמירה של שינויים הנערכים בטפסי ההזמנה (במע"ז) על כן לא ניתן היה לראות את השינוי..."

לעניין מועד הפקת ההזמנה - כפי שרשום על גבי ההזמנה היא הופקה בתאריך 17.1.17 והודפסה ביום 24.1.17 לאחר תיקון ההזמנה כפי שנדרש בהתאם לליקויים שנמצאו בהעברת הנגרר במכון הרישוי."

תגובת מנהל מחלקת הרכב:

"בבדיקת תלת חודשי הנגרר הועבר לתיקון 'יצול' עקום ע"ס 1,000 ש"ח, לאחר התיקון העברנו את הנגרר להעברת רישוי והנגרר נכשל על החלפת 'ציר מחוזק' (קיים תיעוד שהרכב נפסל בטסט של משרד הרישוי). בחשבון המתוקן יש פירוט על יישור יצול ועל ציר מחוזק (מצ"ב)."

יש להעיר כי לא נמצא מסמך המעיד על הצעה כספית ליישור ציר מחוזק בתמורה לתשלום נוסף של 2,000 ש"ח ולגורם אשר בחן את הכדאיות בביצוע התיקון האמור לנגרר.

ד. טנדר מספר 34-296-72

במועד לא ידוע, נמסר הטנדר לתיקון במוסך י"מ בע"מ. לא נמצא תיעוד לדיווח שהועבר לגבי בעיות בטנדר, ככל שהיו.

ב-1.6.15 הפיק מנהל מחלקת הרכב הזמנה מהמערכת לניהול הרכב:

מחיר	כמות	תיאור הטיפול	מספר רישוי	תיאור הרכב	תאריך
	1	מצמד			
לא נרשם	1	דיסק למצמד	34-296-72	טנדר	01.06.15
	1	מיסב לחץ			
	1	חריטת גלגל תנופה			

ההזמנה הופקה ללא רישום של מחירי הפריטים המוזמנים. כמו כן, לא נמצאה הצעת מחיר שהתקבלה מהמוסד עבור תיקון הרכב. ב-15.6.16 הגיש המוסד חשבון לתשלום עבור תיקון הרכב בסך כ-3,400 ש"ח בגין הפריטים שצוינו בהזמנה, בתוספת דרישה לתשלום עבור חמש שעות עבודה בתעריף של 245 ש"ח לשעה, ללא מע"מ, ולפני הנחה של 25%. הזמנת העבודה לא כללה תשלום עבור שעות עבודה, אלא רק את העבודה הנדרשת. יש להעיר, כי במקרים בהם נעשית עבודה במוסד מורשה, נהוג לשלם עבור שעות עבודה בהתאם לתקן משרד התחבורה. נמצא כי למפקחי המוסכים אין מידע על אודות תקן משרד התחבורה לעבודות מבוצעות. מנהל מחלקת הרכב מסר כי מספר השעות לכל עבודה נקבע על ידי המוסד ומשולם בהתאם לדרישה.

אף שהמוסד נדרש לתת לעירייה הנחה בשיעור 25% עבור החומרים ושעות העבודה שביצע, לפי החשבון שהוגש לתשלום, לא התקבלה הנחה כאמור עבור "חריטת גלגל התנופה". מנהל מחלקת הרכב אישר את החשבון לתשלום.

תגובת מנהל אגף הרכב:

"חריטה הינה 'עבודת חוץ' עליה לא חלה ההנחה."

תגובת סגנית חשב המינהל:

"על פי בדיקה מול אגף הרכב חריטת גלגל תנופה נעשה באמצעות עבודת חוץ ולא במוסד ועל כן לא ניתנה הנחה בגין חלק זה."

תגובת מנהל מחלקת הרכב:

"בפרוטוקול הצעות המחיר עם מוסד 'מ' מצוין כי ההנחה הינה בגין חלקי חילוף ושעת עבודה. חריטת גלגל התנופה אינה כלולה בסעיף ההנחה, מדובר בעבודת חוץ (המוסד מעביר הגלגל לחריטה במוסד אחר)."

יש להעיר כי מאחר שלא נחתם הסכם עם מוסכים, לא נקבעו מראש ובכתב תנאי תשלום והנחות שיינתנו לעירייה ככל שיינתנו, עבור עבודות חוץ.

ה. משאית מספר 15-916-12

במועד לא ידוע, נמסרה המשאית לתיקון במוסד רש"ר. הביקורת לא מצאה תיעוד לדיווח שהועבר לגבי בעיות במשאית, ככל שהיו. ב-15.4.5 הפיק מפקח המוסכים הזמנה למוסד:

תאריך	תיאור הרכב	מספר רישוי	תיאור הטיפול	כמות	מחיר
05.04.15	משאית	12-916-15	דיסק למצמד + עבודה	1	לא נרשם

ההזמנה הופקה ללא רישום של מחירי הפריטים המוזמנים. כמו כן, לא נמצאה הצעת מחיר שהתקבלה מהמוסד עבור תיקון הרכב. ב-15.4.8 הגיש המוסד חשבון לתשלום בסך כ-4,500 ש"ח עבור תיקון הרכב. החיוב כלל דרישה לתשלום עבור שש שעות עבודה (שלא נרשמו בהזמנה) בתמורה ל-250 ש"ח לשעה, לפני מע"מ. המוסד לא נתן לעירייה הנחה על חיוב שעות העבודה.

1. משאית מספר 15-625-69

במועד לא ידוע, נגררה המשאית למוסד רש"ר.

ב-9.9.15 הפיק מפקח המוסכים הזמנה מהמערכת לניהול הרכב:

תאריך	תיאור הרכב	מספר רישוי	תיאור הטיפול	כמות	מחיר
09.09.15	משאית	69-625-15	פירוק והרכבת גיר	1	לא נרשם

ההזמנה הופקה עבור פירוק הגיר מהמשאית והרכבתו במשאית אחרת השייכת לעירייה. ההזמנה הופקה ללא רישום של מחירי הפריטים המוזמנים. כמו כן, לא נמצאה הצעת מחיר שהתקבלה מהמוסד עבור תיקון הרכב.

ב-14.10.15 הגיש המוסד חשבון לתשלום בסך כ-3,300 ש"ח עבור עבודת פירוק והרכבת הגיר. החשבון הוגש ללא פירוט שעות העבודה ומבלי שניתנה לעירייה הנחה על מחירון הקבלן.

ב-24.9.15 לאחר שפורק הגיר מהמשאית, הפיק מפקח המוסכים הזמנה נוספת מהמערכת לניהול הרכב:

תאריך	תיאור הרכב	מספר רישוי	תיאור הטיפול	כמות	מחיר
24.09.15	משאית	69-625-15	גרירה ממוסד ע"י לרמת אליהו	1	לא נרשם

הגרירה למוסד נעשתה לצורך פירוק של ראש המנוע במשאית וקבלת הצעת מחיר לתיקון המשאית. פעולות שנעשו טרם פירוק הגיר מהמשאית, וההזמנה לעבודה הופקה בדיעבד.

ההזמנה הופקה ללא רישום של מחירי הפריטים המוזמנים. כמו כן, לא נמצאה הצעת מחיר שהתקבלה מהמוסד עבור בדיקת הרכב.

ב-30.9.15 הגיש המוסד חשבון בסך כ-2,700 ש"ח כולל מע"מ (כ-800 ש"ח עבור גרירת הרכב וכ-1,900 ש"ח עבור בדיקתו). חיוב המוסד נקבע כסכום גלובלי, ללא פירוט שעות העבודה שהושקעו בבדיקה. יש להעיר, כי תשלום בסך 1,900 ש"ח עבור בדיקת רכב, הוא סכום גבוה מהמקובל. נוסף על כך, המוסד לא נתן לעירייה הנחה ממחירון המוסד.

ב-7.10.15 הפיק מפקח המוסכים הזמנה נוספת מהמערכת לניהול הרכב למוסד ע':

תאריך	תיאור הטיפול	כמות	מחיר
08.10.15	גלגלים צמיגים ישנים	6	לא נרשם

ההזמנה הופקה לצורך פירוק של שישה צמיגים מהמשאית. ההזמנה הופקה ללא רישום של מחיר הפריט המוזמן. כמו כן, לא נמצאה הצעת מחיר שהתקבלה מהמוסד.

ב-25.10.15 הפיק המוסד לעירייה חשבון בסך כ-3,300 ש"ח עבור עבודות פירוק והרכבה של שישה צמיגים, בתוספת דרישה לתשלום עבור מכירת חמישה צמיגים ישנים והרכבתם. זאת, אף שההזמנה שהופקה למוסד לא כללה דרישה לרכישת צמיגים.

כמו כן, התשלום למוסד נעשה בסכום גלובאלי, ללא פירוט שעות העבודה שהושקעו ועלות שעת עבודה, ואף לא ניתנה לעירייה הנחה.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"מדובר במשאית שנמכרה כגרוטאה לפירוק, 'הצלנו' ממנה חלקים שחסכו לעירייה כ-40,000 ש"ח."

תגובת סגנית חשב המינהל:

"משאית זו עמדה לפני מכירה ומאחר והצמיגים שלה היו חדשים הוחלט לפרקם טרם המכירה ולהרכיב בהם צמיגים ישנים. אי לכך, המשאית נשלחה לע' על מנת לפרק את הצמיגים החדשים (להעבירם לרשות העירייה והושארו במחסני העירייה עד לשימוש - לדוגמא: הזמנת [מערכת ניהול הרכב] 19102 לע' להרכיב צמיג הנמצא ברשות העירייה חשבונית 17724) ולכן נרכשו והורכבו על גבי המשאית צמיגים ישנים - אכן קיים כשל בניסוח ההפניה למוסד, יש להקפיד על כתיבת הסבר מפורט על מנת שכל אחד יוכל להבין ההשתלשלות."

ז. טנדר מספר 26-117-65

במועד לא ידוע, נמסר הטנדר לתיקון במוסד הח'. ב-18.6.15 הפיק מנהל מחלקת הרכב הזמנה ממערכת ניהול הרכב:

מחיר	כמות	תיאור הטיפול	מספר רישוי	תיאור הרכב	תאריך
	1	מזרק מספר 1			
לא נרשם	1	גומייה למזרק	26-117-65	טנדר	18.06.15
	1	אטם למזרק			

ההזמנה הופקה ללא רישום של מחירי הפריטים המוזמנים. כמו כן, לא נמצאה הצעת מחיר שהתקבלה מהמוסד עבור תיקון הרכב. ב-18.6.15 הגיש המוסד חשבון לתשלום בסך כ-3,000 ש"ח עבור תיקון הרכב. החשבון כלל תשלום עבור הפריט הנרכש בלבד, ללא שעות עבודה.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"נכון, אין שעות עבודה מכיוון שהמוסד לא חייב בשעות עבודה (מצוין בחשבון)."

תגובת סגנית חשב המינהל:

"בנושא זה הספק חייב את הרשות בגין החלק בלבד ללא חיוב שעת עבודה."

תגובת מנהל מחלקת הרכב:

"בחשבונית מצוין כי לא חויבנו על שעות עבודה... הערה: המועד הנקוב בתוכנת [מערכת ניהול הרכב] הינו מועד העברת הרכבים לטיפול/תיקון."

יש להדגיש כי החיוב לא כלל פירוט והסתכם כאמור, בסכום גלובלי בסך 3,000 ש"ח. לדעת הביקורת, בהתבסס על חיובים עבור תיקונים אחרים שבוצעו ברכבי העירייה, אין זה סביר שמוסד לא יחייב את העירייה בגין שעות עבודה.

תגובת מנהל מחלקת הרכב:

"בימים אלה אנו משלימים עריכת מכרז לאחזקת משאיות וטנדרים. הסכם ההתקשרות שיחתם יענה על הממצאים שהועלו בדוח האמור".

7. פיקוח על השימוש ברכבים

7.1 הפעלת רכבי עבודה

א. קצין בטיחות מאשר עובדי עירייה הרשאים לנהוג ברכבי העבודה. הפעלת הרכבים נעשית באמצעות מפתח הרכב ותעודת/כרטיס עובד. מטרת הפעלת הרכבים באמצעות כרטיס העובד היא זיהוי העובד שנהג ברכב במקרה בו נעשתה עבירה. נמצא כי כל אחד מעובדי העירייה יכול להפעיל כל רכב עבודה באמצעות כרטיס העובד שברשותו, אף אם לא אושר בידי קצין הבטיחות. כך כדוגמה, עובד המחזיק ברישיון נהיגה המתיר לו להפעיל טנדר, יכול להפעיל משאית באמצעות כרטיס העובד שברשותו. לפי דוח שהופק ממערכת ניהול ציי רכב, בשנת 2016 הפעילו את רכבי העבודה 405 עובדים שונים. אחד הנהגים מסר כי במקרה שאין ברשותו כרטיס עובד, ניתן להפעיל את הרכבים בעלי הגיר הידני רק באמצעות מפתחות הרכב ודחיפתו, ללא העברת כרטיס עובד. מעיון בדוח ממערכת ניהול ציי רכב שהופק בגין רכב ששימש את יחידת המזרקות בעירייה בשנת 2016 נמצא כי בחלק מהרשומות לא צוין שם נהג. מנהל אגף הרכש מסר: "אין שם נהג כי גם חברת א' וגם [קצין בטיחות דאז] לא עשו את מה שהתבקשו לעשות... אנו כעת בתהליך של סגירת פערים".

תגובת מנהל אגף הרכש:

"כל נושא זיהוי נהג ב[מערכת ניהול ציי רכב], סודר והוסדר בחודשים האחרונים בעבודה עצמית ומול א', כיום כל רכב מוגדר בשיוכו ושיבוצו ולכל נהג הרשאה לרכבים שבמסגרת הארגונית שלו ועל פי רמת הרישיון".

ב. ברכבי העבודה מותקנת מערכת א' המאפשרת מעקב אחר מיקום הרכב. המערכת שולחת התראה למנהל מחלקת הרכב ולמוקד העירוני במקרה בו הרכב יצא משטחי העיר. לפי נוהל עירוני בטיחות, "הנסיעה ברכב העירייה מחוץ לגבולות ראשון-לציון - רק באישור ראש המינהל, דיווח למוקד העירוני, ודוח מעקב מכשיר GPS/א' / מכונרף³ ברכב בו הותקן". לדברי מנהל מחלקת הרכב, יציאה משטחי העיר עם רכב עבודה יכולה להיעשות לצורכי העבודה, בהתאם לאישור מנהל האגף הרלוונטי.

³ מכשיר המותקן ברכב, הרושם זמן, מרחק, מהירות נסיעה, שעות עבודתו של נהג ועוד.

סעיף 2 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] קובע כי יש לשלם מס הכנסה על כל הכנסה של אדם תושב ישראל. סעיף 2(1) לפקודה קובע כי הכנסה כוללת כל טובת הנאה שעובד מקבל ממעסיקו: "השתכרות או ריווח מעבודה; כל טובת הנאה או קצובה שניתנו לעובד ממעבידו... שוויו של שימוש ברכב... והכל - בין שניתנו בכסף ובין בשווה כסף, בין שניתנו לעובד במישרין או בעקיפין או שניתנו לאחר לטובתו."

לפי תקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברכב), תשמ"ז-1987, במקרים בהם נעשה שימוש פרטי ברכב (נסיעה ממקום העבודה לבית העובד ועוד), מחויבת העירייה לבצע רישום של מתן ההטבה לעובד בתלוש השכר ולקווף לעובד שווי שימוש ברכב תוך תשלום מס בהתאם לפקודת מס הכנסה.

לפי נוהל עירוני בטיחות, "אחת לחודש יפיק מנהל הרכב דוח בחתכים שונים, עפ"י דרישה ויעבירו לעיון ראש המינהל הנוגע". עוד קובע הנוהל לגבי רכבי עבודה, כי "הרכב יוחזר למגרש החנייה מיד לאחר השלמת המשימה..."

מחלקת הרכב אמונה על ביצוע המעקב אחר השימוש ברכבי העבודה והעברת דיווחים לאגף משאבי אנוש במינהל עבור כל שימוש פרטי שנעשה ברכב עבודה בידי עובד.

בקשת הביקורת לקבל דוח המפרט את כל המקרים בהם רכבים יצאו משטחי העיר ואת כל המקרים בהם רכבי עבודה לא חנו בסיום יום העבודה בחנייה העירונית נענתה כי לא ניתן להפיק דוחות בקרה כאמור.

תגובת מנהל אגף הרכב:

"כל יציאה משטח העיר מדווחת במוקד העירוני ומתבררת במידה ונעשתה ללא אישור ושלא לצורך, אין מקרים חריגים בתחום זה. הרכבים נמצאים במינהלים, באגפים וביחידות ומנוהלים באופן בלעדי על ידם, במינהלים יש קציני רכב והרשאת צפייה בתוכנת [ניהול ציי רכב], אחריות הדיווח הינה של מנהל הרכב במינהל."

7.2 חקירת תאונות

סעיף 7 לנוהל משרד התחבורה נהגים מנחה את קצין הבטיחות כיצד לנהוג במקרה של תאונה: עליו לחקור כל תאונה, לתעד את מסקנותיו בדוח תאונה, לבחון את אחריות הנהג לקרות התאונה, לקבוע האם מדובר בתאונה נמנעת/בלתי נמנעת ולהמליץ על הפעולות שיש לבצע על מנת למנוע תאונות דומות נוספות. כמו כן, קצין בטיחות "יוציא נוהל שינחה לכללי ההתנהגות בתאונות דרכים. הנוהל יחייב את כל הנהגים והנהגים שבפיקוחו". לא נמצא נוהל המסדיר את כללי ההתנהגות בתאונות דרכים.

סעיף 3 לנוהל משרד התחבורה רכב קובע כי בכל מקרה של תאונה (ללא קשר לקיומה או לאי-קיומה של פגיעה בגוף או ברכוש), על קצין הבטיחות לבצע בדיקה לאחר תאונה של כלי הרכב ולהמליץ על התיקונים הנדרשים לרכב, ככל שנדרשים. נמצא כי קצין בטיחות לא קבע נוהל עבודה המסדיר שכל תאונה תדווח לו על מנת שיערוך חקירה כנדרש.

נמצא כי חרף העובדה שלפי דוח המפרט את התאונות בהם הפעילה העירייה את פוליסת הביטוח הקיימת לרכבים, בשנים 2015-2016 התרחשו 31 ו-25 תאונות, בהתאמה (סה"כ 56 תאונות), קיים תיעוד לתאונה אחת בלבד באותה תקופה, בה ביצע קצין בטיחות תחקיר.

בתחקיר התאונה מ-22.4.15 כתב קצין הבטיחות: "לצערי, קיים כשל בכל הדיווחים בזמן אמת ואירועים חמורים יותר או פחות לא מובאים לידיעתי בכלל ונדעים לי רק בדרך משנית... יש חשיבות עליונה לדווח לי על אירועים חריגים לצורך בדיקה מעקב ומתן פתרונות, זה תפקידי".

7.3 סימון הרכבים

לפי חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 103), התשע"ב-2012 (הוספת סעיף 65ד), העירייה מחויבת לסמן את כל רכביה באופן שיאפשר לציבור להגיש תלונות במקרים בהם נעשה שימוש ברכבי העירייה שלא בהתאם להוראות החוק: "על כלי רכב שברשות תאגיד תודבק, במקום הנראה לעין, מדבקה שבה יצוינו פרטי ההתקשרות עם מערכת לדיווח ומעקב של התאגיד, ובין היחר מספר טלפון מקוצר". סעיף 1587 לתקנות מסדיר את גודל וצבע המדבקה והאותיות שייכתבו בה. יש להדגיש כי לפי סעיף 65ד(ו) לפקודת התעבורה, ארגון המחויב בסימון הרכב שלא יסמנו כנדרש, ייקנס בהתאם לסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין (עד לסכום של 14,400 ש"ח).

נמצא כי בניגוד לתקנות, רכבים צמודים אינם מסומנים במדבקה המאפשרת לציבור להגיש תלונות במקרים בהם נעשה שימוש ברכב שלא בהתאם להוראות החוק.

בבחינה מדגמית של עשרה רכבי עבודה נמצא כי שלושה מהרכבים אינם מסומנים:

7.4 טיפול בתלונות על נהגים

סעיף 65ד(ד)(1) לפקודת התעבורה קובע כי קצין בטיחות אחראי על קבלת התלונות שהתקבלו על נהגים המשתמשים ברכבי העירייה ועל תקינות כלי הרכב, לערוך בירור לכל דיווח ולפעול כלפי עובדים לפי נוהל שתקבע העירייה.

סעיף 2587 לתקנות קובע כי קצין בטיחות יהיה מחויב בהעברת דיווחים תקופתיים למשרד התחבורה לגבי תלונות ותאונות של כלי רכב.

לפי נוהל משרד התחבורה בנושא "בטיחות בתעבורה", במקרה בו לנהג ישנם יותר מארבעה דיווחים על עבירות שביצע, נדרש קצין בטיחות להעביר דיווח למשרד התחבורה באופן מידי.

לא נמצא תיעוד לדוחות המפרטים את התלונות שהתקבלו על אודות השימוש ברכבי העירייה. כמו כן, לא נמצא תיעוד לדיווחים שהועברו, ככל שהועברו, למשרד התחבורה.

על מנת לבחון האם קיימים מקרים בהם קצין בטיחות נדרש לדווח למשרד התחבורה כמחויב בנוהל, ביקשה הביקורת לקבל ממנהל מחלקת הרכב ומקצין בטיחות דוחות המפרטים את התלונות שהתקבלו על נהגים בשנים 2015-2016. מנהל מחלקת הרכב וקצין בטיחות מסרו לביקורת כי דוחות כאמור לא הופקו.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"סעיפים 7.2, 7.3, 7.4 מטופלים על ידי קצין הבטיחות החדש ויבואו על תיקונם."

ריכוז ממצאים ומסקנות

מכירת רכבים

1. לא קיים נוהל עירוני המסדיר את תהליך מכירת רכבי העירייה.
2. מכירת הרכבים באגף הרכש נעשית ללא פרסום באתר האינטרנט העירוני ו/או בעיתונות הכתובה. נוסף על כך, למרות שבאגף הרכש קיים מאגר ספקים המעוניינים לרכוש רכבים מהעירייה, נמצא כי בכל מכירה, קיים תיעוד לפניית למספר מועט בלבד של ספקים ולא לכל הספקים האמורים. מבירור שנערך עם עובדים משתי רשויות אחרות עולה כי הליך קבלת הצעות מחיר מבוצע לפחות באמצעות פרסום בעיתונות הארצית, על מנת לשמור על שקיפות ונראות ההליך, וכן, במטרה לקבל מספר הצעות גדול ככל האפשר. באחת הרשויות אף מתקבלת שמאות לכל אחד מכלי הרכב המוצעים למכירה. זאת, לפי עובד באותה רשות, על מנת למנוע כל טענה בדבר מעורבות וחוסר ניקיון כפיים של גורם עירוני בהליך ו/או העדפת מציע מסוים או מניעת השתתפות של מציע אחר.

תגובת מנהל אגף הרכש:

- "כפי שהסברתי בסעיף [2.7], הפרסום יתבצע בעת מכירת כמות רכבים או רכב שערכו גבוה, לגבי שמאות, ציינתי כי הליך שמאות יקר לעיתים יותר מהתמורה המתקבלת."
3. בניגוד לפקודת העיריות, הקובעת כי חל איסור על עובד עירייה או בן-זוגו לבצע עסקאות עם העירייה, העביר אגף הרכש לפחות שש פעמים מידע על מכירת רכבים לעובד מינהל איכות הסביבה. רעיית העובד הגישה הצעות מחיר בארבע מכירות ואף זכתה בשלוש מהן. זאת ועוד, נמצא כי במסמכים הקשורים למכירות אלה נרשמו פרטים מזהים שונים של הרעייה, ובאחד המקרים אף נמחק שמו של העובד מהצעת מחיר.

תגובת מנהל אגף הרכש:

"האגף לא פנה לעובד... לא אני ולא עובדיי, איננו מתיימרים לדעת ולהוות קשרי משפחה הסמויים מן העין." [ההדגשה במקור]

4. אגף הרכש אינו מקפיד להחזיר למשתתפים ערבויות שהגישו באמצעות המחאות. כמו כן, אגף הרכש מאפשר למשתתפים להגיש ערבויות למכרזים במזומן, ולא דואג לקבל אישור חתום מכל משתתף על קבלת הערבויות בחזרה.

תגובת מנהל אגף הרכש:
"יתוקן"

5. נמצאו מקרים בהם נמכרו רכבים בניגוד להליך העבודה שהונהג באגף: אחד הרכבים נמכר לאחר קבלת הצעת מחיר אחת בלבד ורכב אחר נמכר במחיר נמוך מהמחיר המזערי שנקבע במכרז.

6. הבעלות על הרכבים שנמכרו הועברו על שם של גורמים שונים מאלו שזכו ברכבים.

קצין בטיחות בתעבורה

7. בניגוד להנחיות משרד הפנים, קצין בטיחות הוכפף מקצועית למנהל אגף הרכש ולא למנכ"ל העירייה. הביקורת רואה חשיבות להכפפתו של קצין בטיחות למנכ"ל, על מנת לשמור על עצמאותו בקבלת החלטות.

תגובת מנהל אגף הרכש:
"קצין הבטיחות הינו עצמאי בקבלת החלטות, מאידך, אני משאיר להחלטת מנכ"ל את שינוי הגדרת הכפיפות, אם בכלל."

כשירות נהגים

8. בניגוד להנחיות משרד התחבורה, נמצא כי קצין בטיחות אינו מנהל "תיק נהג" בגין נהגים המשתמשים ברכבים צמודים. נוסף על כך, בניגוד להנחיות משרד הפנים, לחלק מהנהגים ברכבי העירייה שאינם צמודים, לא מנוהל תיק נהג. במקרים בהם מנוהל תיק לנהג - המסמכים בתיק הם ישנים ולא עודכנו זמן רב, בניגוד לתקנות התעבורה.

9. בניגוד לתקנות התעבורה ולנוהל משרד התחבורה, לא נערכו הדרכות וכנסים להדרכת הנהגים ברכבי העירייה לגבי עדכוני חקיקה ועוד.

תגובת מנהל אגף הרכש:
"נובע מהיעדר קצין בטיחות. קצין הבטיחות החדש שהחל בתפקידו ב-7/2017, פועל לבצע הדרכות בהתאם לנהלים."

בטיחות רכבי העבודה

10. בניגוד לתקנות התעבורה ולנוהל העירייה, קצין בטיחות אינו קובע ואינו מאשר את התיקונים שיבוצעו ברכבי העירייה שבהם נמצאו תקלות. כמו כן, הוא אינו בוחן את תקינות רכבי העירייה לאחר תיקונים, אף לא במקרים בהם נעשים תיקונים בעלי אופי בטיחותי.

תגובת מנהל אגף הרכש:
"ע"פ המבנה הארגוני והתקינה קיימים 2 בעלי תפקידים שזה תפקידם."

תיקון כלי הרכב

11. בניגוד לתקנות המכרזים (עיריות), בשנים 2015-2016 לא פרסמה העירייה מכרז להתקשרות עם מוסכי שירות. כמו כן, אגף הרכב לא חתם עם מוסכים על הסכמים המסדירים את תנאי ההתקשרות עימם.

תגובת מנהל אגף הרכב:

"אנו בהליך מכרז נושא התיקונים ברכב."

12. לא קיים ממשק ממוחשב בין מערכת ניהול הרכב למערכת הרכב. בשל היעדר ממשק זה, נעשה רישום כפול של הפקת הזמנות וחשבוניות ספקים - פעם אחת במערכת ניהול הרכב ופעם נוספת - במערכת הרכב.

13. ההזמנות שהפיקו המפקחים ממערכת ניהול הרכב אינן כוללות את המחירים שנקבעו, ככל שנקבעו, לחלקי החילוף שביקש מוסך לצורך תיקון כלי הרכב ולשעות העבודה התקניות לביצוע העבודה. נוסף על כך, לא קיימת בקרה ואו תיעוד במערכת ניהול הרכב לשינויים ותיקונים שעשו מפקחי המוסכים בהזמנות הרכב. מבדיקות מדגמיות של רכבים שתוקנו נמצא:

- רכבי עירייה הועברו לתיקון במוסכים מבלי שנמצא תיעוד לתקלות ברכבים.
- לא מתקבלות מהמוסכים הצעות מחיר לפני ביצוע התיקון.
- ההזמנות המופקות למוסכים אינן כוללות את כל הפריטים שנרכשו, ואף לעיתים, הופקו בדיעבד.
- המוסכים הגישו חשבונות לתשלום עבור פריטים שלא נכללו בהזמנות ובמחירים אשר סוכמו בין המוסכים למפקחי המוסכים, בעל-פה, ללא פיקוח ובקרה. בחלק מהמקרים, הוגשו החשבונות מבלי שהמוסכים ציינו כי נתנו לעירייה הנחות ממחירון המוסך.
- במספר מקרים דרישת התשלום עבור שעות העבודה הוגשה לעירייה ללא פירוט השעות שהושקעו בפועל (תשלום בסכום גלובלי עבור העבודה).
- נרכש מצבר לרכב לאחר מכירתו והעברת הבעלות לקונה.

פיקוח על השימוש ברכבים

14. כל אחד מעובדי העירייה יכול להפעיל כל רכב עבודה באמצעות כרטיס העובד שברשותו, אף אם לא אושר בידי קצין הבטיחות.

תגובת מנהל אגף הרכב:

"כל נושא זיהוי נהג ב[מערכת ניהול ציי רכב], סודר והוסדר בחודשים האחרונים בעבודה עצמית ומול א', כיום כל רכב מוגדר בשיוכו ושיבוצו ולכל נהג הרשאה לרכבים שבמסגרת הארגונית שלו ועל פי רמת הרישיון."

15. בניגוד לנוהל משרד התחבורה, קצין בטיחות לא קבע נוהל עבודה לפיו, כל תאונה תדווח לו על מנת שיערוך חקירה. נמצא כי חרף העובדה שלפי דוח המפרט את התאונות בהם הפעילה העירייה את פוליסת הביטוח הקיימת לרכבים, בשנים 2015-2016 התרחשו 56 תאונות, קיים תיעוד לתאונה אחת בלבד באותה תקופה, בה ביצע קצין בטיחות תחקיר.

16. בניגוד לתקנות, רכבים צמודים אינם מסומנים במדבקה המאפשרת לציבור להגיש תלונות במקרים בהם נעשה שימוש ברכב שלא בהתאם להוראות החוק. כמו כן, חלק מרכבי עירייה שאינם צמודים לא סומנו אף הם במדבקות כמחויב.

תגובת ראשת המינהל:

"איני בקיאה בהליך מכירת רכב עירוני ולכן, קשה לי להתייחס לדוח הביקורת עצמו."

המלצות הביקורת

- יש לכתוב נוהל עירוני שיסדיר את תהליך מכירת רכבי העירייה.
 - ✓ עדכון מנהל אגף הרכש (מ-5.3.18): "זומנה פגישה עם בעלי התפקידים הרלוונטיים לכתובת נוהל עירוני."
- יש לפרסם את כל מכירות הרכבים בעיתונות הכתובה ובאתר העירוני, במטרה לאפשר לכל ספק להגיש הצעות מחיר. מומלץ כי לפחות במקרים בהם מדובר על כלי רכב המוערך בשווי של מעל 10,000 ש"ח, תתקבל הערכת שמאי.
 - ✓ עדכון מנהל אגף הרכש (מ-5.3.18): "הוחל בפרסום באתר העירוני. למכירה האחרונה התקבלה הצעה אחת בודדת.
 - א. האגף מציע כחלופה לעיתונות הכתובה לפרסם באתרים ייעודיים למכירת רכב (יד-2, win win, פוקוס וכו').
 - ב. האגף מבקש מנוי שנתי למחירון מקוון יצחק לוי (בקשה שבעבר לא אושרה).
 - ג. לרכב שמחירו המשוקלל מעל 10,000 ש"ח או אינו מופיע במחירון מפאת שנתון - יוזמן שמאי."
- יש לדרוש ממגשי הצעות מחיר למלא תצהיר בדבר קשר משפחתי לעובדי עירייה, ככל שישנו. כמו כן, בהתאם לפקודת העיריות, אין לבצע עסקאות עם עובדי עירייה או קרוביהם.
 - ✓ עדכון מנהל אגף הרכש (מ-5.3.18): "החל מ-7.2017 נעשה שימוש בטופס הכולל תצהיר כנדרש - מצורפת דוגמא."
- יש להודיע לעובד מינהל איכות הסביבה, כי חל עליו ועל רעייתו איסור לבצע עסקאות עם העירייה.
 - ✓ עדכון מנהל אגף הרכש (מ-5.3.18): "בוצע. מצורף העתק."
- מומלץ לקבל ערבויות למכרזי הרכבים בהמחאות בלבד. לאחר סיום המכרז, יש להקפיד ולהחזיר את ההמחאות למשתתפים תוך החתמתם על אישור לקבלתן.
 - ✓ עדכון מנהל אגף הרכש (מ-5.3.18): "ההמלצה תיושם כלשונה בעסקאות הבאות. כמו-כן, תבוא לידי ביטוי בנוהל."
- במקרה בו תתקבל הצעת מחיר אחת בלבד או שההצעות תהיינה נמוכות ממחיר המכירה שייקבע, תאושר המכירה בוועדת פטור.

- ✓ עדכון מנהל אגף הרכש (מ-5.3.18): "ההמלצה תיושם כבר במקרה הנוכחי בו קיבלנו הצעה בודדת למכירת רכב."
7. העברת בעלות ברכבים תיעשה רק על שמו של מי שנבחר כזוכה.
- ✓ עדכון מנהל אגף הרכש (מ-5.3.18): "קצין הבטיחות (מורשה חתימה במשרד הרישוי מטעם העירייה) יונחה לביצוע המלצה זו."
8. קצין בטיחות יוכפף ישירות למנכ"ל העירייה, כמחויב בהנחיות משרד הפנים.
- תגובת ראשת המינהל:**
 "קצין בטיחות כפוף ישירות למנכ"ל, כך גם פרסמנו המכרז. עם זאת, לצערנו בד"כ המנכ"לים אינם מפעילים את קצין הבטיחות ולכן, כפיפות זו אינה מתבצעת בפועל."
- ✓ עדכון מנהל אגף הרכש (מ-5.3.18): "קצין הבטיחות ממתין להנחיות."
9. יש לנהל תיק נהג לכל אחד מהנוהגים ברכבי העירייה (רכבים צמודים ורכבים שאינם צמודים), בו ישמרו רישיונות נהיגה, אישורי בריאות והצהרות של נהגים.
- ✓ עדכון מנהל אגף הרכש (מ-5.3.18):
- "א. **עובדי העירייה** - קצין הבטיחות מאז שנכנס לתפקידו (לפני כחצי שנה) משקם את נושא תיקי נהג ברמת עדכון.
- ב. **מחזיקי רכב צמוד** - בימים אלה נאסף חומר והתיקים נערכים.
- ג. כל התיקים הינם ברמת הידנית. אנו מעוניינים למחשב אותם באמצעות תוכנת [ניהול הרכב] שערוכה לכך.
- הליך זה לא יכול להתבצע עצמאית במצבת העובדים הקיימת במח' הרכב ונדרש סיוע מקצועי לזמן קצוב (פרויקט של כ-400 תיקים)." [ההדגשות במקור]
10. על קצין בטיחות לערוך הדרכות וכנסים לנהגים.
- ✓ עדכון מנהל אגף הרכש (מ-5.3.18): "קצין הבטיחות יונחה לערוך הדרכות וכנסים לנהגים כמתחייב בחוק."
11. על קצין בטיחות לאשר תיקונים בעלי אופי בטיחותי ברכבים.
- ✓ עדכון מנהל אגף הרכש (מ-5.3.18): "קצין הבטיחות מעורב כיום בכל תיקון בעל אופי בטיחותי והונחה לאשר זאת בחתימת ידו."
12. יש לפרסם מכרז לבחירת מוסכים עימם תעבוד העירייה ולחתום על הסכמים מסודרים עם המוסכים הזוכים.
- ✓ עדכון מנהל אגף הרכש (מ-5.3.18):
- "האגף פעל ופועל למכרז את כל נושא השירותים הטכניים לרכבים:
- א. מכרז אחזקת משאיות - בשלבי סיום (גרסה 5).
- ב. מכרז לאחזקת טנדרים - יש זכיין.
- ג. מכרז שירותי צמיגים - פנייה למנכ"ל לאישור יציאה למכרז.
- ד. מכרז אחזקת מרכבי דחס - קיים.

- ה. מכרז לאחזקת טרקטורים JCB - בהליך קול קורא לספק יחיד.
ו. אספקה והתקנת מצברים - הייתה התקשרות בהצעות מחיר שנתיות שהסתיימה ואנו בהליך ועדת שלושה להתקשרות באמצעות זכיין חשכ"ל.
ז. ספק תיקוני קפיצים - אושר בוועדת פטור.
ח. ספק תיקוני חשמל - עולה לאישור ועדת פטור.
13. יש לבחון את האפשרות להקים ממשק ממוחשב להעברת הנתונים ממערכת ניהול הרכב למערכת הרכש.
- ✓ עדכון מנהל אגף הרכש (מ-5.3.18): "מצורפת התייחסותו של המנמ"ר [מנהל התקשוב העירוני], לא קיימת האפשרות בשלב זה."
14. יש לתעד בהזמנות הרכש את המחירים של הפריטים שסוכם עם המוסד (חלקים ושעות עבודה). שינויים מההזמנה יועברו לאישור גורם מוסמך שיקבע. כמו כן, מומלץ כי חשבונות המוסכים יאושרו בהתאם לפריטים ולמחירים שסוכם ופורטו בהזמנות הרכש בלבד.
- ✓ עדכון מנהל אגף הרכש (מ-5.3.18): "מרבית נושאי האחזקה מעוגנים בהסכמים מתוקף מכרז או הצעות מחיר או מכרז משותף. לגבי המקרים האחרים: הזמנות הרכש הינן הזמנות המשך להזמנות תיקון המתבצעות ב[מערכת ניהול הרכב]. הזמנת ה[מערכת ניהול הרכב] כוללת את מהות התיקון המבוקש והעלויות הצפויות על-פי הצעת המחיר. עדכון הזמנות ב[מערכת ניהול הרכב] וב[מערכת הרכש] יבוצעו בהתאם לנוהל כולל קבלת הצעות נוספות ככל שיידרש."
15. יש לכתוב נוהל להעברת דיווחים לקצין הבטיחות לגבי תאונות שבהן מעורבים רכבי עירייה.
- ✓ עדכון מנהל אגף הרכש (מ-5.3.18): "מופיע בנוהל 32.1001 שימוש ברכב עירייה" (סעיף 3ב') מומלץ לתת הדגשה לסעיף זה (אפנה בנושא לעורכת הנהלים)."
16. על קצין בטיחות לערוך חקירה בגין כל תאונה מדווחת.
- ✓ עדכון מנהל אגף הרכש (מ-5.3.18): "מתבצע בשוטף ע"י קצין הבטיחות. הונחה לתיק כל תחקיר בתיק הנהג ובתיק הרכב ולהזינו לתוכנת [ניהול הרכב]."
17. יש לסמן את כל רכבי העירייה במדבקה המאפשרת לציבור להגיש תלונות כשנעשה שימוש בניגוד להוראות החוק, כמחויב בתקנות התעבורה.
- ✓ עדכון מנהל אגף הרכש (מ-5.3.18): "כל רכבי העירייה מסומנים, לאחרונה חולקו מדבקות גם לבעלי רכב צמוד. קיימת תופעה שהמדבקות 'נושרות' בשטיפה (גם ללא שטיפה). בכל ביקורת של קצין הבטיחות מתבצעת השלמה."
- תגובת ראשת מינהל משאבי אנוש ורכש:
"אני מקבלת את המלצות הביקורת."

✓ בישיבת הצוות לתיקון ליקויים שהתכנסה ב-18.2.18 הנחה מנכ"ל העירייה :
 "מעכשיו, החשב לא יאשר ללא אסמכתאות והצעות מחיר. אם יש חשד לקרבת משפחה עליו להגיע אליי. לא לאשר הזמנות ללא הצעות מחיר מספקות."
 "תוך חודש ימים להכין תיק מסודר על כל נושא ונושא שעלה בדוח ובו פירוט על אופן הטיפול בו כולל השלמת כל הנדרש כמפורט בדוח. על כל ליקוי שנרשם בדוח יש לכתוב כיצד תוקן כולל נהלים חדשים, עדכון נהלים, תיקי רכבים, תיקי נהגים, הדרכות עובדים, חוזים עם המוסכים, תהליך עבודה ובקרה של חשבונות וכו'. באחריות מנהל אגף הרכש.
יתקיים דיון מעקב בעוד חודש." [ההדגשה במקור]

